

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**EVROPSKÝ SOUDNÍ DVŮR A JEHO POSTAVENÍ
V RÁMCI INSTITUCÍ EVROPSKÉ UNIE**

Autor práce: Simona Račáková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek

Katedra: Katedra společenských věd

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	7
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SOUDNÍHO DVORA.....	8
2.1 Vize Soudního dvora od 15. století.....	8
2.2 Historie Soudního dvora (ESD) od 20. století po současnost.....	10
2.3 Řízení Soudního dvora.....	12
2.3.1 Předseda Soudního dvora.....	12
2.4 Pravomoci Soudního dvora.....	13
2.4.1 Jednotlivé druhy řízení.....	14
2.4.2 Zahájení řízení před Soudním dvorem.....	16
3 PRÁVNÍ ZÁKLAD SOUDNÍHO DVORA.....	17
3.1 Postavení Soudního dvora.....	17
3.2 Dokumenty upravující činnost Soudní dvůr	17
3.3 Statut Soudního dvora Evropského společenství.....	18
3.3.1 Organizace Soudního dvora - postavení soudců.....	18
3.4 Jednací řád Soudního dvora	19
4 DALŠÍ SOUDY SOUDNÍHO DVORA	20
4.1 Tribunál.....	20
4.1.1 Složení Tribunálu.....	20
4.1.2 Pravomoci Tribunálu.....	20
4.1.3 Činnost Tribunálu	21
4.2 Soud pro veřejnou službu.....	23
4.2.1 Činnost Soudu pro veřejnou službu	23
5 JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA.....	26
5.1 Primární právo a judikatura Soudního dvora	26
5.2 Posouzení o předběžné otázce.....	27

5.3	Přímý účinek evropského práva	28
5.4	Nařízení	29
5.5	Směrnice	29
5.6	Činnost Soudního dvora	30
6	PRACOVNÍCI SOUDNÍHO DVORA	35
6.1	Soudci Soudního dvora	35
6.2	Kabinety soudců	36
6.3	Stážisté kabinetu	37
6.4	Další organizační složky Soudního dvora	37
6.5	Evropský úřad pro výběr personálu	41
7	INSTITUCE EU A JEJICH VZTAH K ESD	42
7.1	Evropský parlament	42
7.1.1	Pravomoci Evropského parlamentu	43
7.2	Rada Evropské unie	43
7.3	Evropská komise	44
7.3.1	Zákonodárna iniciativa Evropské komise	44
7.4	Evropský účetní dvůr	45
7.5	Veřejný ochránce práv	45
7.5.1	Působnost veřejného ochránce práv	46
8	DEMOKRATICKÝ DEFICIT V EU	47
8.1	Demokratický deficit a Ústavní soud České republiky	48
8.2	Demokratický deficit ve vztahu k Soudnímu dvoru	49
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
	ABSTRAKT	56
	ABSTRACT	57

ÚVOD

Dne 18. dubna 1951, při podpisu Pařížské smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO), která vstoupila v platnost dne 23. července 1952 a jejíž platnost skončila dne 23. července 2002, šest zakládajících členských států (Belgie, Německo, Francie, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko) rozhodlo o vytvoření soudního orgánu pověřeného zajišťováním dodržování práva Společenství, jeho jednotným uplatňováním všemi členskými státy a řešením sporů vyvolaných jeho uplatňováním: Soudního dvora ESUO.

Evropský soudní dvůr je nejvyšším soudem Evropské unie. Má poslední slovo ve věcech právní řádu EU. Soudní dvůr představuje hnací motor pro rozvoj komunitárního práva i Evropské unie vůbec. Jeho význam spočívá nejenom v jeho pravomoci rozhodovat v právě uvedených řízeních, ale i v tom, že v rámci těchto řízení se vyslovuje i k zásadním otázkám celého práva Společenství a svým výkladem toto právo dotváří.

Evropský soudní dvůr tak má pro mnoho lidí zřetelnou symbolickou hodnotu, ale už méně jasný obsah. Bez ohledu na to, jaký názor na Evropský soudní dvůr máme, se snad můžeme shodnout na tom, že je potřebné mít o něm dostatek podložených a srozumitelných informací. Je důležité vědět, co je Evropský soudní dvůr ve skutečnosti, kdy vznikl, jaká je jeho struktura a poslání.

Vstupem Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 získala Evropská unie právní subjektivitu a převzala pravomoci, které byly před uvedeným datem svěřeny Evropskému společenství. Právo Společenství je tedy nyní právem Unie zahrnujícím rovněž všechna ustanovení v minulosti přijatá na základě Smlouvy o Evropské unii ve znění platném před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Vedle Evropské unie nadále existuje Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom). Jelikož jsou pravomoci Soudního dvora týkající se Euratomu v zásadě stejné jako pravomoci vykonávané v rámci Evropské unie, bude každý odkaz na právo Unie zahrnovat rovněž právo Euratom.

1 METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je celková analýza fungování a organizace Evropského soudního dvora v rámci institucí EU, přehled vedených soudních řízení, analýza soudů nižšího stupně Evropské unie. Dále si tato práce klade za cíl vytvořit statistiku vyřešených soudních případů za předchozí roky, zjistit, který rok byl nejúspěšnější na řešení, který byl nejsilnější nebo naopak nejslabší na počet případů.

Významnou součástí obsahu práce je popsání demokratického deficitu, kde bude vysvětlena příčina a věci s ním spojené. Dále budou v práci uvedeny první zmínky o Evropském soudním dvoru, bude zde vysvětlena jeho struktura, základní poslání, fungování a celková organizace ESD.

První část práce je věnována všeobecným informacím o Evropském soudním dvoru, jeho pravomocím a problematice s ním spjaté. Druhá část se zabývá ostatními soudy Soudního dvora, kterými jsou Tribunál a Soud pro veřejnou službu. Dále pak institucemi Evropské unie, demokratickým deficitem, analýzou dosud vyřešených případů a pracovníků Evropského soudního dvora.

Bakalářská práce vychází z literatury, dokumentů a internetových zdrojů, které jsou v rámci Evropské unie, konkrétně Evropského soudního dvora, které s touto prací a problematikou souvisejí.

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SOUDNÍHO DVORA

2.1 Vize Soudního dvora od 15. století

O počátcích evropského integračního procesu již bylo napsáno mnoho a jen stěží lze v této oblasti v současné době přijít s novými objevy, skutečnostmi nebo fakty. Vhodné je uvedení nejvýznamnějších dat, kdy došlo k rozhodným integračním krokům, osoby, jež stály u zrodu a rozvoje Evropských společenství, jakož i právní dokumenty, na jejichž základě Evropská společenství fungovala a nadále fungují.

Integrační snahy probíhaly v podstatě v každém období evropských dějin. Panovníci využívali různé metody integrace, od mírových jednání a konferencí až po donucení válečnou formou. Určitý integrační prvek v sobě obsahuje idea Říše římské. Ve středověku se o mezinárodní spolupráci a součinnost pokoušeli například Jiří z Poděbrad. O integraci psali rovněž M. Béthune, vévoda ze Sully, I. Kant, J. Bentham nebo V. Hugo. Úsilí vyvíjeli rovněž rakouský kancléř K. L. M. Metternich či německý kancléř O. Bismarck a po první světové válce čelní politici vítězných mocností.¹

Přesně v roce 1462, kdy byla vydána listina CONGREGATION CONCORDIE Jiřím z Poděbrad, který má záměr vytvořit „Unii evropských států“ – společný legislativní orgán. Jeho diplomatická aktivita vyvrcholila po roce 1462, kdy Pius II. zrušil Basilejská kompaktáta, která povolovala Čechům přijímat z kalicha. Po panovnických dvorech v západní Evropě se rozjelo v letech 1462-64 poselstvo, vedené Lvem z Rožmitálu (bratrem druhé Jiřkovy ženy Johany), a nabídlo jejich vládcům plán na vytvoření mírové unie evropských států, založené na zásadách rovnoprávnosti členů, jejímž cílem by bylo řešení vzájemných sporů bez použití násilí. Je nasnadě, že šlo především o zabezpečení Českého království před papežem, i když byla zdůrazňována společná obrana proti turecké expanzi. Tento projekt však přesto předstihl v mnoha ohledech svou dobu. To byl jeden z důvodů, proč zůstal bez žádoucí odezvy. Poselstvo bylo všude vlídně přijato, jak vylíčil jeho účastník Václav Šašek z Bířkova, a poté propuštěno na další cestu, aniž by získalo konkrétní odpověď na předložený návrh.² Cílem Jiřího z Poděbrad bylo omezení vlivu papeže a upevnění postavení kališníků, avšak hlavním důvodem bylo hrozící nebezpečí tureckých výpadů do Evropy. Tento

¹ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 45. ISBN 80-7357-201-X.

² MACEK, J., KLUČINA, P. *Jiří z Poděbrad*. [online]. Praha: Libri, 1994 [cit. 4. 4. 2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.libri.cz/databaze/kdo18/search.php?zp=3&name=JI%D8%CD+Z+POD%CCBRA>>.

záměr nepočítal tedy s účastí papeže, dával významné postavení Francii a obsahoval i návrh na vznik společného legislativního orgánu a společného soudního dvora.

Maximilien de Béthune, baron de Rosny, vévoda de Sully, francouzský státník a vojevůdce, v letech 1596-1611, kdy působil jako ministr financí, byl jeho záměr předpokládat vybudování evropské federace. Francouzský diplomat na základě vlastních zkušeností z třicetileté války usiloval o garanci bezpečnosti v Evropě.³

William Penn, anglický kolonizátor a zakladatel Pensylvánie. V jeho návrhu evropského parlamentu z roku 1693 je přidělován počet mandátů jednotlivým státům podle jejich ekonomického výkonu. Ve výše uvedeném roce vydal esej o míru v Evropě, zřízení „evropského sněmu“. Poměrný počet zástupců států podle demografického a ekonomického významu.⁴

Emmerich de Vattel, švýcarský právník; diplomat ve službách saského kurfiřta. Autor pojednání Právo národů (*Le droit des gens*). Prohlásil: „Evropa tvoří politický systém, těleso, nebo celek, sdružovaný vztahy s různými zájmy národů, jež obývají tuto část světa.... Z Evropy jakýsi druh republiky, jejíž členové, ať jsou jakkoli nezávislí, jsou přece jen spojeni pouty společných zájmů a snahou o zachování řádu a svobody“.

Francouzští a němečtí myslitelé a filozofové Jean Jacques Rousseau, Francois Marie Arouet Voltaire a Imanuel Kant také vidí potřebu sjednocení Evropy. Zajištění klidného života v Evropě vytvořením evropské federace rozpracoval ve své knize „K věčnému míru“ (1795) Imanuel Kant.⁵

Úvahy o evropském sjednocení v průběhu 19. století významně ovlivnila průmyslová revoluce. Vedle rozvoje komunikačních prostředků vyvolává potřeba unifikace průmyslových výrobků snahu o mezinárodní spolupráci. Dochází k tzv. sektorové integraci; respektive ke vzniku prvních sektorově orientovaných mezinárodních organizací. Mezinárodní telekomunikační unie byla založena již v roce 1865 pod tehdejšími názvem Mezinárodní telegrafická unie a Všeobecná poštovní unie vznikla v roce 1874.

Nejvýznamnější předchůdcem současných integračních procesů v Evropě je Panevropské hnutí z první poloviny dvacátého století. Panevropské hnutí, Panevropa, název pro organizaci, mající za cíl vytvořit společnost z evropských států s celní unií.

³ DUŠEK, J. *Historie a organizace Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: VŠERS, 2007. 12 s. ISBN 978-80-86708-32-4.

⁴ DUŠEK, J. *Historie a organizace Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: VŠERS, 2007. 14 s. ISBN 978-80-86708-32-4.

⁵ DUŠEK, J. *Historie a organizace Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: VŠERS, 2007. 15 s. ISBN 978-80-86708-32-4.

Zakladatelem tohoto hnutí je hrabě Coudenhove-Kalergi, který roku 1923 založil ve Vídni Panevropskou unii.⁶

2.2 Historie Soudního dvora (SD) od 20. století po současnost

Dne 18. dubna, kdy byla podepsána Pařížská smlouva o založení ESUO (Evropské společenství uhlí a oceli), státy Belgie, Německo, Francie, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko, rozhodlo o vytvoření nového orgánu = soudního orgánu zajišťující dodržování práva společenství, kdy bude uplatňován všemi členskými státy a kde se budou řešit spory vyvolané jeho uplatňování – Soudního dvora ESUO.

Jelikož se v Pařížské smlouvě nestanovil počet soudců, který by odpovídal počtu členských států, stanovil se počet na 7 soudců a 2 generální advokáty. Ti složili přísahu dne 4. prosince roku 1952. Prvním předsedou, který slavnostně zahájil činnost SD, byl Massimo Piloti, který působil jako předseda v letech 1952 – 1958.⁷

Tab. 1: Předsedové Soudního dvora⁸

Období	Předseda	Stát
1952-1958	Massimo Piloti	Itálie
1958-1964	Andreas Matthias Donner	Nizozemí
1964-1967	Charles León Hammes	Lucembursko
1967-1976	Robert Lecourt	Francie
1976-1980	Hans Kutscher	Německo
1980-1984	Josse Mertens de Wilmars	Belgie
1984-1988	John Mackenzie-Stuart	Velká Británie
1988-1994	Ole Due	Dánsko
1994-2003	Gil Carlos Rodriguez Iglesias	Španělsko
2003	Vassilios Skouris	Řecko

⁶ DUŠEK, J. *Historie a organizace Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: VŠERS, 2007. s. 18. ISBN 978-80-86708-32-4.

⁷ *Evropský soudní dvůr* [online]. Brusel: Evropská unie, 2006 [cit. 24. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=QD6905965>.

⁸ *Evropský soudní dvůr* [online]. 2006 [cit. 24. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropský_soudní_dvůr#P.C5.99edsedov.C3.A9_Soudn.C3.ADho_dvora>.

V březnu, roku 1953 vypracoval SD jednací řád a jmenoval vedoucího jednací kanceláře. O rok později, dne 21. prosince 1954 vydal své úplně první rozsudky: Francie v. Vysoký úřad (1/54) a Itálie v. Vysoký úřad (2/54).

Sídlo soudního dvora anebo od nejistého provizoria k vybudování „paláce“ a jeho rozšíření. V roce 1952 se uvažovalo, že sídlem všech orgánů ESUO bude buď Brusel nebo hlavní valonské město Liège. Přesto bylo nakonec zvoleno město Lucemburk, které je bankovním a administrativním centrem. I když to zprvu mělo být pouze provizorium, nakonec se zde ESD usídlil. Avšak nastaly potíže s nedostatkem prostorů, aby každý orgán ESUO mohl shromažďovat své služby a úkony na jednom konkrétním místě a nemusel se pokaždé přemísťovat. Soudnímu dvoru bylo proto poskytnuto Lucemburskou vládou 3 budovy: Vila Vauban (pro soudce a generální advokáty), dále budova Hamillus (pro jazykovou službu) a poslední dům Hellinkx (pro vnitřní správu a knihovnu).

Postavení Evropského soudního dvora (oficiální název Soudní dvůr Evropských společenství), který sídlí v Lucemburku, je zakotveno v základních smlouvách všech tří Společenství. Jeho posláním je zajišťovat dodržování práva při výkladu a provádění těchto smluv a právních aktů, vydávaných na jejich základě orgány Společenství, a to všemi adresáty evropského práva. Je hlavním ochráncem legality při budování evropského práva jako systému a garantem fungování Unie jako právního společenství, respektujícího ústavní principy právního státu (rule of law), které sám zároveň dotváří na bázi základních smluv a ústavních tradic společných členským státům. Spolu s Komisí a Evropským parlamentem vystupuje jako výrazný integrační faktor, neboť svými podněty působí na posilování nadstátních rysů právního a institucionálního uspořádání Unie.⁹

Když v roce 1992 Maastrichtská smlouva vytvořila Evropskou unii, název tohoto soudu se na rozdíl od názvu ostatních institucí nezměnil. Ale jeho kompetence se nadále týkaly hlavně věcí spadající pod první pilíř EU.¹⁰

⁹ ZEMÁNEK, J. *Evropský soudní dvůr* [online]. Praha: Euractiv, 2004 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-soudn-dvr>>.

¹⁰ *Evropský soudní dvůr* [online]. 2010 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropský_soudní_dvůr>.

2.3 Řízení Soudního dvora

Soudci Soudního dvora jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na období šesti let. V praxi je nominace soudce v podstatě výlučnou záležitostí konkrétního členského státu, dosud se ještě nestalo, aby vlády členských států s nějakou nominací nesouhlasily. Z obecného pravidla nicméně existuje výjimka, podle které, pokud skončí výkon funkce soudce dříve než standardním uplynutím celého funkčního období, nový soudce je jmenován pouze na tuto zbývající část.

V současnosti je složen z 27 soudců volených na dobu 6 let (opětovné jmenování je možné) na základě dohody členských států. V praxi každý členský stát navrhuje svého soudce. Soudce musí být z řad osob, které v tomto státě mohou zastávat nejvyšší soudní funkce. Ze svého středu soudci volí předsedu na dobu tří let. V zájmu efektivnosti není založen na rozhodování v plénu, nýbrž obvykle zasedá jako „velký senát“ složený pouze ze 13 soudců nebo v senátech po pěti nebo třech soudcích. Soudci jsou samozřejmě povinni být nezávislí, a to jak obecně, tak na členských státech. Funkční období ve skutečnosti začíná dnem uvedeným ve jmenovací listině. Nicméně před zahájením výkonu činnosti soudce musí každý nově jmenovaný soudce složit na prvním veřejném zasedání Soudního dvora po svém jmenování slavnostní přísahu, že bude vykonávat svou funkci svědomitě a nestranně a že bude zachovávat tajnost porad Soudního dvora. Navíc se při nástupu do funkce soudci zavazují, že během trvání své funkce a i po skončení svého mandátu budou zachovávat povinnosti vyplývající z jejich funkce, zejména budou postupovat čestně a zdrženlivě při přijímání některých funkcí či výhod po uplynutí jejich funkčního období.¹¹

2.3.1 Předseda Soudního dvora

Předseda Soudního dvora vede činnost tohoto soudního orgánu. Kromě předsedání a vedení jednání, zasedání a porad Soudního dvora, nese rovněž řad tajným hlasováním na dobu tří let. Předsedou se stává soudce, jenž získal absolutní většinu hlasů. V případě neúspěchu v prvním kole postačuje dodatečný klíč pro volbu v případě remízy ve druhém kole. Pokud dva kandidáti získají stejný počet hlasů, pak se za zvoleného předsedu považuje změnou obsazení Soudního dvora. Stávajícím předsedou Soudního dvora byl na tříleté období ode dne 7. října 2003 zvolen V. Skouris.¹²

¹¹ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 99. ISBN 80-7357-201-X.

¹² KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 101. ISBN 80-7357-201-X.

Vassilios Skouris: narozen v roce 1948; diplom obdržel na svobodné univerzitě v Berlíně (1970); doktorát z ústavního a správního práva na univerzitě v Hamburku (1973); profesor na univerzitě v Hamburku (1972–1977); profesor veřejného práva na univerzitě v Bielefeldu (1978); profesor veřejného práva na univerzitě v Soluni (1982); ministr vnitra (v letech 1989 a 1996); člen správního výboru na krétské univerzitě (1983–1987); ředitel Centra mezinárodního a evropského hospodářského práva v Soluni (od roku 1997); předseda Řeckého sdružení pro evropské právo (1992–1994); člen Řeckého národního výboru pro výzkum (1993–1995); člen Vrchního výboru pro výběr řeckých zaměstnanců státní správy (1994–1996); člen vědecké rady Akademie evropského práva v Trevíru (od 1995); člen správního výboru Řecké národní školy veřejné správy (1995–1996); člen vědecké rady ministerstva zahraničních věcí (1997–1999); předseda Řecké ekonomické a sociální rady v roce 1998; soudce Soudního dvora od 8. června 1999; předseda Soudního dvora od 7. října 2003.¹³

2.4 Pravomoci Soudního dvora

Postavení Soudního dvora (oficiální název Soudní dvůr Evropských společenství), který sídlí v Lucemburku, je zakotveno v základních smlouvách všech tří Společenství (například v čl. 220 – 245 Smlouvy ES), v Protokolech o Statutu ESD k nim připojených, ve Smlouvě o společných orgánech (1957). Jeho posláním je zajišťovat dodržování práva při výkladu a provádění těchto smluv a právních aktů, vydávaných na jejich základě orgány Společenství, a to všemi adresáty evropského práva: členskými státy, jednotlivci (občany a právníckými osobami) i samotnými orgány Společenství. Je tedy hlavním ochráncem legality při budování evropského práva jako systému a garantem fungování Unie jako právního společenství, respektujícího ústavní principy právního státu (rule of law), které sám zároveň dotvází na bázi základních smluv a ústavních tradic společných členským státům. (jak známo, Unie sama formální dokument ústavní povahy dosud postrádá.) Přitom vystupuje – spolu s Komisí a Evropským parlamentem – jako výrazný integrační faktor „motor“, viz postulát „integration through law“, neboť svými podněty působí na posilování nadstátních rysů právního a institucionálního uspořádání Unie.¹⁴

¹³ *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7026/>.

¹⁴ *Evropský soudní dvůr* [online]. Praha: Euractiv, 2004 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-soudn-dvr>>.

2.4.1 Jednotlivé druhy řízení

Soudní dvůr vynáší rozsudky v jemu předložených případech. Čtyři nejběžnější typy jsou následující:¹⁵

Řízení o předběžné otázce:

Soudní dvůr spolupracuje se všemi soudy členských států, které jsou v oblasti práva Společenství soudy obecnými. K tomu, aby bylo zajištěno účinné a stejnorodé uplatňování právních předpisů Společenství a aby bylo zabráněno rozdílnému výkladu, vnitrostátní soudci mohou, a někdy jsou povinni, obrátit se na Soudní dvůr, aby ho požádali o upřesnění výkladu práva Společenství, aby jim například umožnil přezkoumat soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se může rovněž týkat přezkumu platnosti aktu práva Společenství.

Soudní dvůr neodpovídá pouhým posudkem, ale rozsudkem nebo odůvodněným usnesením. Vnitrostátní soud, kterému je rozsudek určen, je vázán daným výkladem při rozhodování o sporu, který projednává. Rozsudek Soudního dvora váže stejným způsobem ostatní vnitrostátní soudy, které by projednávaly tutéž otázku.

Žaloba pro nesplnění povinnosti

Umožňuje Soudnímu dvoru kontrolovat, zda členské státy dodržují povinnosti, které jsou jim uloženy na základě práva Společenství. Předtím, nežli je věc předložena Soudnímu dvoru, Komise zahájí předběžné řízení, jehož účelem je dát členskému státu příležitost odpovědět na to, co je mu vytýkáno. Pokud toto řízení nepřivede členský stát ke splnění dotyčné povinnosti, může být podána žaloba pro porušení práva Společenství k Soudnímu dvoru. Tato žaloba může být podána buď Komisí – v praxi je toto nejčastější případ, nebo některým členským státem. Pokud Soudní dvůr shledá, že došlo k porušení, členský stát je povinen v takovém porušení neprodleně ustát. Jestliže Soudní dvůr po novém předložení věci Komisí uzná, že dotyčný členský stát nevyhověl jeho rozsudku, může mu na žádost Komise uložit zaplacení paušální částky nebo penále.

¹⁵ *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/>.

Žaloba na neplatnost

Žalobou na neplatnost se žalobce domáhá zrušení aktu orgánu (nařízení, směrnice, rozhodnutí). Soudnímu dvoru jsou vyhrazeny žaloby podané členským státem proti Evropskému parlamentu nebo Radě (s výjimkou aktů Rady týkajících se státních podpor, dumpingu a prováděcích pravomocí) nebo podané některým orgánem Společenství proti jinému orgánu Společenství. Soud je příslušný rozhodovat v prvním stupni o všech ostatních žalobách tohoto druhu a zejména o žalobách podaných jednotlivci.

Žaloba na nečinnost

Umožňuje Soudnímu dvoru a Soudu prvního stupně kontrolovat legalitu nečinnosti orgánů Společenství. Tato žaloba však může být podána teprve poté, co byl orgán vyzván, aby jednal. Jestliže je protiprávnost opomenutí shledána, je dotčený orgán povinen ustát v nečinnosti vhodnými opatřeními. Příslušnost k rozhodování o žalobě na nečinnost se dělí mezi Soudní dvůr a Soud podle stejných kritérií jako v případě žaloby na neplatnost.

Kasační opravný prostředek

Soudnímu dvoru může být předložen opravný prostředek proti rozsudkům a usnesením vyhlášeným Soudem prvního stupně omezený na právní otázky. Je-li opravný prostředek přípustný a opodstatněný, zruší Soudní dvůr rozhodnutí Soudu prvního stupně. Soudní dvůr může sám vydat rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. V opačném případě je povinen vrátit věc zpět Soudu, který je vázán rozhodnutím vydaným v rámci opravného prostředku.

Přezkum

Rozhodnutí Soudu prvního stupně o žalobách podaných proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu Evropské unie mohou být v mimořádných případech předmětem přezkumu Soudního dvora.

2.4.2 Zahájení řízení před Soudním dvorem

Řízení zahrnuje bez ohledu na povahu věci část písemnou a obecně i část ústní, která je veřejná. Je však nutné rozlišovat mezi jednak řízením o předběžné otázce a jednak řízením o ostatních žalobách, zvaných žaloby přímé.

Řízení o předběžných otázkách

Vnitrostátní soud předkládá Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu nebo platnosti ustanovení práva Unie obvykle formou soudního rozhodnutí v souladu s vnitrostátními procesními předpisy. Jakmile je žádost přeložena překladatelským útvarem Soudního dvora do všech jazyků Unie, oznámí ji soudní kancelář účastníkům v původním řízení, ale také všem členským státům a orgánům Unie. Zveřejní v Úředním věstníku sdělení, ve kterém uvede zejména účastníky řízení a obsah otázek. Účastníci řízení, členské státy a orgány mají dva měsíce na to, aby předložili Soudnímu dvoru svá písemná vyjádření.

Přímé žaloby

K zahájení řízení před Soudním dvorem dochází na základě žaloby zaslané kanceláři Soudního dvora. Vedoucí soudní kanceláře zveřejní sdělení o žalobě v Úředním věstníku Evropské unie s upřesněním žalobních důvodů a návrhových žádání žalobce. Zároveň je žaloba doručena druhému účastníku řízení, který má jeden měsíc k podání žalobní odpovědi. Žalobce má právo na repliku, žalovaný na dupliku, v obou případech ve lhůtě jednoho měsíce. Lhůty k podání těchto dokumentů musí být dodrženy, neprodlouží-li je předseda. U obou druhů žalob určí předseda soudce zpravodaje a první generální advokát generálního advokáta, kteří jsou pověřeni sledovat průběh věci.¹⁶

¹⁶ *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/>.

3 PRÁVNÍ ZÁKLAD SOUDNÍHO DVORA

3.1 Postavení Soudního dvora

Otcové Společenství během budování integračního procesu neměli v úmyslu pouze zavést spolupráci v hospodářských oblastech, ale rovněž směřovali k zakotvení účinné právní ochrany zajišťující efektivní fungování společných politik. Smlouva o ESUO tak vedle Vysokého úřadu a Parlamentního shromáždění zařadila mezi základní orgány i nezávislý Soudní dvůr, jehož úkolem bylo dohlížet na dodržování této smlouvy a právního řádu Společenství.¹⁷

Právní postavení Soudního dvora tak bylo od samého počátku zakotveno v evropských předpisech nejvyšší právní síly, v zakládacích smlouvách. Tyto smlouvy Soudnímu dvoru svěřovaly významnou úlohu spočívající v zajišťování dodržování práva Společenství. Soudní dvůr tvoří unikátní soudní orgán svého druhu. Kromě toho se Soudní dvůr významně podílí i na rozvoji práva spočívajícím v jeho dotváření. Soudní dvůr ve své judikatuře mezi jinými uplatňuje zobecňování některých tendencí a rysů, formuluje některé zásady jako specifická pravidla evropského práva a ovlivňuje i normu tvorby.¹⁸

Podrobnější pravidla, týkající se nejen řízení, ale i věcné příslušnosti, jsou obsažena ve Statutu ESD. Tento dokument je přílohou Smlouvy ES a má formu protokolu. Jeho právní režim je však specifický – podle článku 245 Smlouvy ES může být (s výjimkou hlavy I., která obsahuje klíčová ustanovení o postavení soudců a generálních advokátů) měněn jednomyslným rozhodnutím Rady. Statut ESD se aplikuje v rozhodujících částech i na SPS, který vlastní statut nemá. Per analogiím se Statut ESD použije i na Zaměstnanecský soud v rozsahu daném rozhodnutím Rady o zřízení tohoto soudu. Podrobná procesní pravidla jsou obsažena v jednacích řádech.

Tyto jednací řády jsou přijímány jednotlivými soudy a schvaluje je Rada kvalifikovanou většinou.¹⁹

3.2 Dokumenty upravující činnost Soudní dvůr

Základní smlouvou upravující činnost a organizaci soudního dvora je bez pochyby Smlouva o ES. Soudní dvůr je podle článku 7 odst. 1 Smlouvy o ES jedním z hlavních orgánů společenství, který zajišťuje provádění úkolů svěřených společenství.

¹⁷ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 89. ISBN 80-7357-201-X.

¹⁸ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 90. ISBN 80-7357-201-X.

¹⁹ TÝŠ, V., KŘEPELKA, F., NOVÁK, D. *Soudnictví v institucionální struktuře Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 2006. s. 11. ISBN 80-210-3968-X.

Záležitosti, které upravují organizaci Evropského soudního dvora, najdeme v následujících článcích: Článek 221 Smlouvy ES, Článek 222 a 223 Smlouvy ES.

V dalších článcích Smlouvy ES se dočteme především o řízení z titulu nesplnění povinností, které vyplývají pro určitý členský stát, řízení pro neplatnost aktu evropského práva a například pro nečinnost orgánu Společenství. Mohou být zahájeny členským státem, nebo evropským orgánem.

Dále řešení o předběžné otázce podané vnitrostátním soudem členského státu za účelem výkladu konkrétního předpisu práva Společenství a konečně řízení O opravných prostředcích proti rozhodnutím Soudu prvního stupně.²⁰ Řešení těchto záležitostí bychom našli v Článku 225.

Kromě výše uvedených úprav má soudní dvůr možnost vydávat posudky o slučitelnosti zamyšlené mezinárodní smlouvy či dohody.

3.3 Statut Soudního dvora Evropského společenství

Slovo „STATUT“ používáme v souvislosti se soudním dvorem, jako další základní právní předpis, který reguluje postavení a činnost soudního dvora podle článku 245 první pododstavec Smlouvy o ES.

Statut se skládá ze slavnostní preambule, samostatného prvního článku, šesti hlav a přílohy o Soudy pro veřejnou službu.²¹

Původní verze statutu byla obsažena v Protokolu o statutu Soudního dvora, jenž tvořil přílohu Smlouvy o ESUO. Protokol o Statutu byl později připojen i ke Smlouvě o EHS a Smlouvě o Euratom.²²

3.3.1 Organizace Soudního dvora - postavení soudců

Přejíce si stanovit statut Soudního dvora Evropské unie podle čl. 281 Smlouvy o fungování EU se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o EU, ke Smlouvě o fungování EU a ke Smlouvě o založení ES pro atomovou energii:²³

²⁰ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 92. ISBN 80-7357-201-X.

²¹ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 94. ISBN 80-7357-201-X.

²² KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 93. ISBN 80-7357-201-X.

²³ *Úřední věstník Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2008 [cit. 12. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf>.

- Článek 1: Soudní dvůr Evropské unie je zřízen a vykonává své funkce v souladu s ustanoveními Smluv a Smlouvy o založení ES pro atomovou energii a tohoto statutu.
- Článek 2: Každý soudce je povinen před nastoupením před Soudním dvorem přísahu, že svou funkci bude vykonávat nestranně, podle nejlepšího svědomí, a bude zachovávat tajnost.
- Článek 3: Soudci jsou vyňati z pravomoci soudců. Soudní dvůr je může rozhodnutím přijatým v plénu této imunity zbavit. Je-li po zbavení imunity zahájeno proti některému soudci trestní řízení, může být tento soudce v každém členském státě postaven pouze před takový soud, který je příslušný k trestnímu řízení proti soudcům nejvyšších soudních instancí v tomto členském státě.
- Článek 4: Soudci nesmí vykonávat žádnou politickou nebo správní funkci. Neudělí-li Rada prostou většinou mimořádně výjimku z tohoto pravidla, nesmějí během funkčního období vykonávat žádnou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost.

3.4 Jednací řád Soudního dvora

Jako každý jiný standardní soudní orgán, tak i Soudní dvůr postupuje dle přijatého jednacího řádu. Podle platného znění Smlouvy o ES Soudní dvůr připravuje a přijímá svůj vlastní jednací řád, resp. jeho následné změny či úpravy. Návrh textu musí nicméně být ještě před vlastním přijetím Soudním dvorem schválen Radou kvalifikovanou většinou. Stávající jednací řád Soudního dvora byl přijat v roce 1991, avšak od jeho přijetí a zveřejnění došlo k mnoha procesním úpravám, jakož i formulačním vylepšením, které odůvodnily jeho pozdější novelizace.

Jednací řád SD je nejrozsáhlejším a nejdůležitějším procesním předpisem upravujícím řízení u Soudního dvora. Obsahuje veškerá další ustanovení nezbytná k provádění a případnému doplňování Statutu.²⁴

²⁴ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 95. ISBN 80-7357-201-X.

4 DALŠÍ SOUDY SOUDNÍHO DVORA

4.1 Tribunál

Soud prvního stupně začal fungovat v roce 1989 na základě nařízení Rady ministrů ze dne 24. října 1988. Vznikl s cílem zmírnění přetížení Evropského soudního dvora a zlepšení soudní ochrany práv občanů EU. Lisabonská smlouva přejmenovala Soud prvního stupně na **Tribunál**.²⁵

Ode dne 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, získala Evropská unie právní subjektivitu a převzala pravomoci, které byly před uvedeným datem svěřeny Evropskému společenství. Právo Společenství je tedy nyní právem Unie.²⁶

4.1.1 Složení Tribunálu

Tribunál se skládá alespoň z jednoho soudce z každého členského státu (27 v roce 2007). Soudci jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států po konzultaci výboru pověřeného vydáním stanoviska k vhodnosti kandidátů. Funkční období soudců je šestileté s možností opakovaného jmenování. Soudci volí ze svého středu svého předsedu na dobu tří let. Jmenují vedoucího soudní kanceláře na šestileté funkční období. Soudci vykonávají své funkce zcela nezávisle a nezávisle. Na rozdíl od **Soudního dvora** neexistují u Tribunálu stálí generální advokáti. Tato funkce však může být výjimečně svěřena některému soudci.²⁷

4.1.2 Pravomoci Tribunálu

Proti rozhodnutí Tribunálu se lze ve lhůtě dvou měsíců odvolat k Evropskému soudnímu dvoru, tato možnost je však omezena jen na právní otázky.²⁸

Tribunál je příslušný pro rozhodování o:

- přímých žalobách podaných fyzickými nebo právnickými osobami, které směřují proti aktům orgánů, institucí a jiných subjektů Evropské unie, jakož i proti právním předpisům nebo rovněž proti nečinnosti těchto orgánů, institucí a jiných subjektů;
- žalobách podaných členskými státy proti Komisi;

²⁵ *Tribunál* [online]. Praha: Vláda České republiky, 2005 [cit. 14. dubna 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/102/sekce/soud-prvniho-stupne/>>.

²⁶ *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7033/>.

²⁷ *Tribunál* [online]. Praha: Vláda České republiky, 2005 [cit. 14. dubna 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/102/sekce/soud-prvniho-stupne/>>.

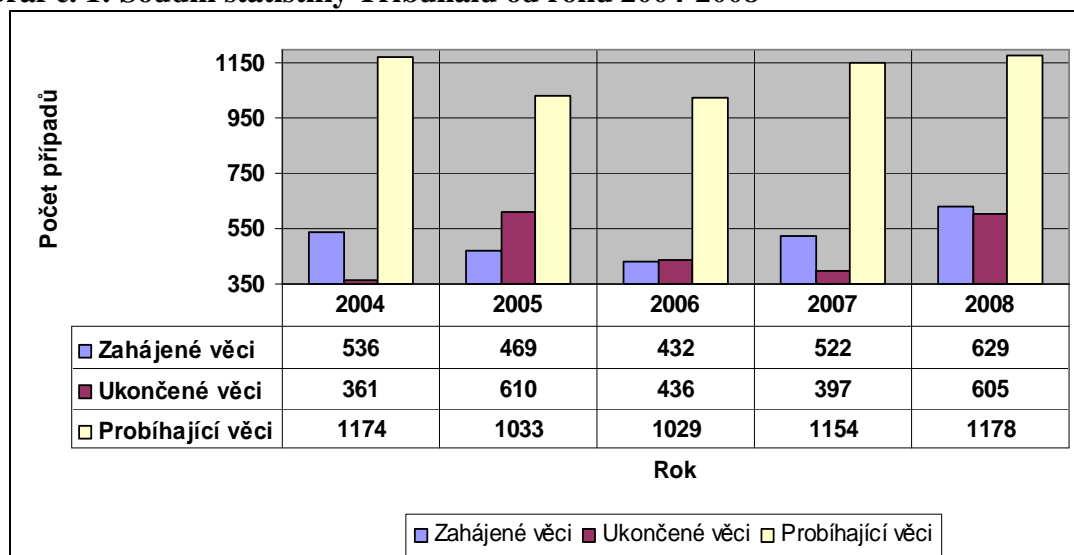
²⁸ *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7033/>.

- žalobách podaných členskými státy proti Radě ohledně aktů přijatých v oblasti státních podpor, ochranných obchodních opatření („dumpingu“) a aktů, jimiž Rada vykonává prováděcí pravomoci;
- žalobách směřujících k náhradě škody způsobené orgány Evropské unie nebo jejich zaměstnanci;
- žalobách opírajících se o smlouvy uzavřené Evropskou unií, které výslovně stanoví pravomoc Tribunálu;
- žalobách v oblasti ochranné známky Společenství;
- kasačních opravných prostředcích, omezených na právní otázky, proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu Evropské unie;
- žalobách podaných proti rozhodnutím Odrůdového úřadu Společenství a rozhodnutím Evropské agentury pro chemické látky.

4.1.3 Činnost Tribunálu

Soud prvního stupně zaznamenal v roce 2004 významné změny, které poznamenají historii evropského soudnictví. V prvé řadě přistoupení deseti nových států k Evropské unii umožnilo Soudu prvního stupně přivítat deset nových soudců.²⁹

Graf č. 1: Soudní statistiky Tribunálu od roku 2004-2008³⁰

²⁹ Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. s. 75. ISBN 92-829-0819-4.

³⁰ Vlastní průzkum

Konečné statistiky týkající se roku 2004 vyžadují několik poznámek. Počet věcí zapsaných do rejstříku nadále rostl, k čemuž dochází trvale již několik let, a činil 536. Toto zvýšení je zčásti způsobeno skutečností, že Soud je od 1. června 2004 příslušný rozhodovat o přímých žalobách podaných členskými státy.³¹

Počet vyřízených věcí, který činí 361 věcí, je velmi blízký počtu z roku 2003, který je 339. Je tedy třeba zdůraznit, že ačkoli se rozšířil sbor členů, doposud to neumožnilo citelně zvýšit počet ročně vyřízených věcí.

Soudní statistiky pro rok 2005 ukazují velký nárůst počtu vyřízených věcí. V roce 2005 Soud prvního stupně ukončil 610 věcí. Představuje to nárůst o několik desítek procent ve vztahu k předcházejícímu roku (2004), v jehož průběhu bylo vyřízeno 361 věcí, což jak sami můžete posoudit, je velký rozdíl, téměř 70 % za „pouhých“ 12 měsíců. Tento velký nárůst vyřízených případů, byl zapříčiněn počtem soudců, který se v roce 2004 zvýšil o deset.

Statistiky pro rok 2006 nám ukazují, že počet zahájených případů a ukončených je téměř shodný. Dá se tedy říct, že počet předložených případů klesá oproti roku 2005. Je to pouze zdánlivý pokles, v roce 2006 se totiž neprojednávaly věci týkající se veřejné služby, to má v pravomoci Soud pro veřejnou službu.

Rok 2007 byl pro Soud prvního stupně Evropských společenství rokem změn a rokem přechodu.³² V tomto roce se také Soud rozšířil o další dva členy, kvůli rozšíření Evropské unie o Bulharsko a Rumunsko. Během roku 2007 bylo předloženo 522 věcí (což ukazuje velký nárůst oproti roku 2006 - 432 věcí). Ovšem u vyřízených věcí se počet snížil na 397 (oproti roku 2006, kdy to bylo 436).

Nicméně je třeba uvést, že se počet věcí vyřízených vydáním rozsudku zvýšil, stejně tak jako počet vyřízených návrhů na předběžná opatření.³³

Během roku 2008 je značně viditelný velký nárůst u vyřízených věcí, je to téměř o 50 % více než v předešlém roce. Veškerá přijatá opatření a obecně stálá snaha o efektivnost plně umožnily sklidit plody značného množství práce odvedené členy a zaměstnanci.³⁴

³¹ *Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. s. 76. ISBN 92-829-0819-4.

³² *Výroční zpráva 2007 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. s. 107. ISBN 978-92-829-0866-2.

³³ *Výroční zpráva 2007 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. s. 107. ISBN 978-92-829-0866-2.

³⁴ *Výroční zpráva 2008 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2009. s. 107. ISBN 978-92-829-0914-0.

4.2 Soud pro veřejnou službu

Rok od roku stále přibývá více a více případů a sporů, proto byl zřízen specializovaný soud zaměřující se na spory mezi orgány a jejich zaměstnanci. Nazýváme ho tedy Soud pro veřejnou službu. Byl zřízen dne 2. listopadu 2004. Pro Soud pro veřejnou službu je hlavním úkolem rozhodování v prvním stupni o sporech mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na základě článku 270 SFEU. Soud pro veřejnou službu Evropské unie se skládá ze sedmi soudců jmenovaných Radou na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování, po výzvě k podávání kandidatur a na základě stanoviska výboru složeného ze sedmi osob z řad bývalých členů Soudního dvora a Tribunálu a obecně uznávaných právníků. Tento soud je také charakteristický pro řešení sporů mezi jakýmkoli orgánem nebo institucí a jejich zaměstnanci (např. spory mezi Europolem, OHIM - Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu).³⁵

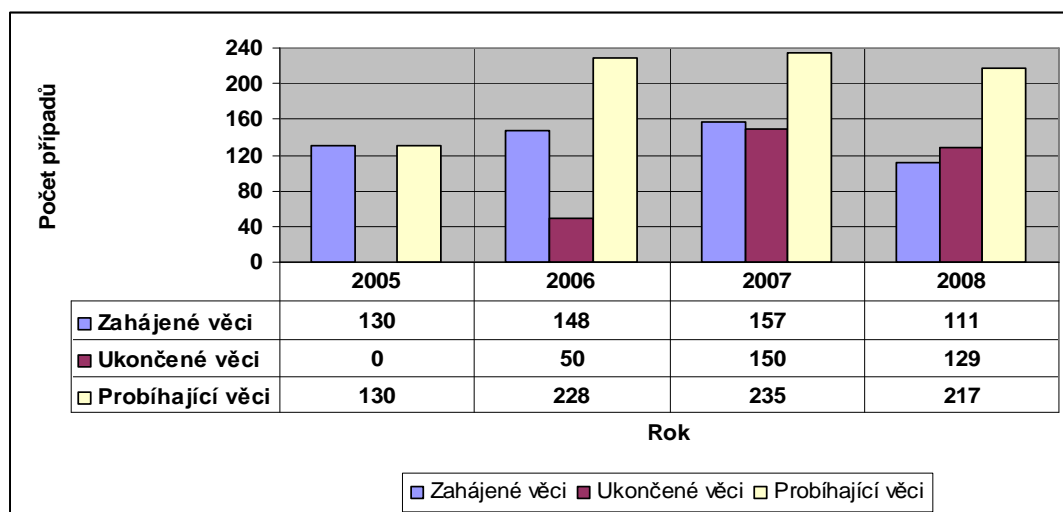
4.2.1 Činnost Soudu pro veřejnou službu

Soudní struktura Evropské unie se v roce 2005 rozšířila o nový soud. Rozhodnutím ze dne 2. listopadu 2004 Rada zřídila Soud pro veřejnou službu Evropské unie, když využila pravomoc, kterou jí udělila Niceská smlouva, zřizovat soudní komory připojené k Soudu prvního stupně, aby vykonávaly v některých zvláštních oblastech soudní pravomoci stanovené Smlouvou. Důvodem zřízení Soudu pro veřejnou službu, jenž má pravomoc rozhodovat veškeré spory mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci na základě článku 236 ES, je především příliš vysoké pracovní zatížení Soudu prvního stupně – jehož pravomoci se v průběhu let rozšířily – a z něj vyplývající důsledky, pokud jde o účinnost soudního přezkumu v právním řádu Společenství. Zřízením Soudu pro veřejnou službu bude Soud prvního stupně zbaven nezanedbatelného objemu soudní agendy, která představuje v současné době přibližně čtvrtinu ročně zahájených věcí.³⁶

³⁵ *Soud pro veřejnou službu*. [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5230/>.

³⁶ *Výroční zpráva 2005 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. s. 155. ISBN 92-829-0809-7.

Graf č. 2 Soudní statistiky Soudu pro veřejnou službu od roku 2005 – 2008³⁷

Rok 2005, jak se zdá nebyl na případy moc úspěšný. A to z důvodu jeho mladé existence, byl založen v roce 2004. Jak se dá vyčíst z tabulky, bylo zahájeno 130 řízení, ale ukončených 0, což znamená, že případy se stále řeší, nebo byly ukončeny v následujících letech.

Během roku 2006 Soud pro veřejnou službu nadále pokračoval na svém návrhu jednacího řádu, který byl zahájen na začátku jeho vzniku. Statistika že tento rok byla, 148 předložených věcí, což ukazuje mírný vzestup vůči počtu žalob podaných v oblasti veřejné služby v roce 2005, během kterého bylo podáno 164 žalob (151 k Soudu prvního stupně a 13 k Soudu během období od 12. do 31. prosince 2005).³⁸

V roce 2007 Soud ukončil 150 věcí, zatímco bylo podáno 157 nových žalob. Bylo tak téměř dosaženo rovnováhy mezi počtem zahájených a ukončených věcí. Pro srovnání roku 2006 a roku 2007 je tam rozdíl pouze 9 případů, což pro statiky jsou příznivá čísla.

Počet probíhajících věcí je 235, zejména z důvodu, že počet případů v prvního roku fungování není velký vzhledem k jeho rozhodovací kapacitě.

V roce 2008 Soud pro veřejnou službu ukončil 129 případů. Rozdíl mezi počtem ukončených a zahájených věcí je tedy kladný, což má za následek, že poprvé od vytvoření Soudu počet projednávaných věcí mírně klesl (217 v roce 2008 oproti 235 v roce 2007). V roce 2008 bylo 53 % věcí ukončeno rozsudkem a 47 % usnesením. Průměrná délka řízení činí 19,7 měsíce u rozsudků a 14 měsíců u usnesení, což představuje mírné zvýšení průměrné délky řízení v tomto stupni v porovnání s minulým

³⁷ Vlastní výzkum

³⁸ *Výroční zpráva 2006 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. s. 191. ISBN 92-829-0840-2.

rokem. Třicet sedm rozhodnutí Soudu bylo napadeno kasačním opravným prostředkem k Soudu prvního stupně, což odpovídá 37 % jím vydaných napadnutelných rozhodnutí a 35 % všech ukončených věcí, kromě případu jednostranného zpět vzetí návrhu jedním z účastníků řízení. Sedm rozhodnutí Soudu bylo zrušeno Soudem prvního stupně.³⁹

³⁹ *Výroční zpráva 2008 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství. 2009. s. 189. ISBN 978-92-829-0914-0.

5 JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA

Z hlediska pravomoci Soudního dvora (SD) je rozhodující článek 220 SES, který hovoří o dohledu nad dodržováním práva při výkladu a provádění SES (čímž potažmo i celého komunitárního práva) v rámci jeho možností. Necháme-li stranou možnosti SD a také určení konkrétní části komunitárního práva, nad níž tuto pravomoc vykonává, zůstává nám jeho pravomoc dohlížet na dodržování práva při výkladu a provádění práva komunitárního. Jeho funkce je tedy z hlediska českého vnímání nejvyšších soudních institucí částečně podobná ústavnímu soudu, částečně soudu nejvyššímu a dílem také soudu správnímu.⁴⁰

Nejvýznamnější událostí roku 2009 byl pro institucionální vývoj Soudního dvora bezesporu vstup v platnost Lisabonské smlouvy. Tato smlouva přinesla několik změn ustanovení Smlouvy o EU a Smlouvy o ES týkajících se Soudního dvora. Některé z těchto změn vyplývají ze zrušení třípilířové struktury Evropské unie, ze zániku Evropského společenství a přiznání právní subjektivity Evropské unii. Další změny jsou specifitější a týkají se přímo Soudního dvora. Mají-li být uvedeny pouze ty nejdůležitější, lze upozornit nejprve na skutečnost, že soudní orgán Unie se od 1. prosince 2009 nazývá Soudní dvůr Evropské unie. Stejně jako dříve je tvořen třemi soudy, které se nyní nazývají : **Soudní dvůr**, **Tribunál** a **Soud pro veřejnou službu**. Případné vytvoření dalších specializovaných soudů je i nadále možné, avšak po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy budou moci být zřizovány řádným legislativním postupem, tedy spolurozhodováním kvalifikovanou většinou, a nikoli již jednomyslně, jak tomu bylo doposud. Stejně je tomu i u změn statutu Soudního dvora s výjimkou ustanovení týkajících se postavení soudců a generálních advokátů, jakož i pravidel pro používání jazyků u Soudního dvora.⁴¹

5.1 Primární právo a judikatura Soudního dvora

Evropské primární právo upravuje žalobu na neplatnost ve čl. 230 SES. Právní normy, proti kterým může být žaloba na neplatnost použita, jsou: právní akty Rady, Komise, Evropského parlamentu a Evropské ústřední banky, důvody pro zrušení napadeného právního aktu jako například nedostatek pravomocí, porušení základních procesních pravidel, porušení SES či principů její aplikace a zneužití pravomocí a okruh

⁴⁰ ZBÍRAL, R. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. Praha: Linde Praha a.s., 2007. s. 137. ISBN 978-80-7201-682-2.

⁴¹ *Výroční zpráva 2009 – soudní dvůr Evropských společenství*. [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/>.

plně privilegovaných či polo-privilegovaných navrhovatelů. K tzv. plně privilegovaným navrhovatelům patří členské státy, Evropská komise, Rada a Evropský parlament, které mohou napadnout platnost jakékoliv normy spadající pod čl. 230 SES a nemusí prokazovat právní zájem na podání žaloby; Evropská ústřední banka a Účetní dvůr jsou pak čl. 230 odst. 3 zařazeny mezi „polo-privilegované“ navrhovatele, kteří mohou iniciovat řízení proti těm evropským právním aktům, jež porušují pravomoci příslušné instituce. Pátý odstavec čl. 230 SES pak vymezuje dvouměsíční lhůtu pro zahájení řízení a pravidla, podle kterých se určuje okamžik, od něž lhůta běží. Pro účely posouzení neprivilegovaných účastníků je pak klíčový čtvrtý odstavec čl. 230 SES, jenž výslovně umožňuje, aby žalobu na neplatnost podal i jiný subjekt, než jsou instituce či státy výslovně zmíněné jako privilegovaní či polo-privilegovaní účastníci. Článek 230 odst. 4 zní: Fyzická nebo právnická osoba může, za stejných podmínek (zde je odkazováno k čl. 230 odst. 1, 2 a 5 SES), podat žalobu proti rozhodnutí, které jí je určeno (adresováno), jakož i proti rozhodnutí, které, ačkoliv přijato ve formě nařízení nebo rozhodnutí adresovaného jiné osobě, se jí přímo a osobně (individuálně) dotýká.⁴²

5.2 Posouzení o předběžné otázce

Nelze se nechat zmást definicí orgánu, který má pravomoc podávat žádosti o předběžné otázky k Evropskému soudnímu dvoru. Jde o maximální sjednocení aplikace komunitárního práva, a o co největší počet posuzovaných předběžných otázek. Možnost obracet se na Evropský soudní dvůr ohledně předběžných otázek byla přiznána i orgánům, kteří se pouze v malé míře přibližují k soudním pravomocím. Jako například případ *Vaassen-Gobbles v. Management Beambtenfonds voor het Mijndebrijf*⁴³, nadnesl pět kritérií, které jsou posuzovány na základě určitého subjektu považovat za soud či tribunál v duchu ustanovení o předběžných otázkách. Zde se jednalo o zřízení ze zákona, trvalou povahu a řešení sporných případů za použití norem.

Více dopodrobna byla kritéria pro přiznání možnosti vznést předběžnou otázku v případě *Broekmulen v. Huisarts Registratur Commissie*⁴⁴. V tomto případě se

⁴² ŠLOSARČÍK, I. *Postavení neprivilegovaných subjektů v žalobě na neplatnost před soudy Evropské unie - současný stav, trendy a implikace pro Českou republiku - část I.* [online]. Praha: Epravo, 2004 [cit. 4. dubna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-neprivilegovanych-subjektu-v-zalobe-na-neplatnost-pred-soudy-evropske-unie-soucasny-stav-trendy-a-implikace-pro-ceskou-republiku-cast-i-26023.html?mail>>.

⁴³ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 99. ISBN 80-86898-49-0.

⁴⁴ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 109. ISBN 80-86898-49-0.

Evropský soudní dvůr zmínil o třech okolnostech, podle nichž je třeba při posuzování tazajícího se orgánu postupovat.

Za zmínku také stojí spor *Nordsee Deutsche Hochseefischerei GmbH v. Reederrei*, že rozhodce, který má rozhodovat spor mezi stranami na základě doložky ve smlouvě, nemůže být považován za „soud nebo tribunál“ členského státu, či naopak přiznání této možnosti soudci, který ve věci vystupuje v pozici státního zástupce.⁴⁵

Je třeba zdůraznit, že si Evropský soudní dvůr v této oblasti i přes všechna tato kritéria nechal výraznou volnost, když jednak nehovoří o kritériích jako o nutných podmínkách, ale pouze jako o okolnostech, které jsou brány v potaz, navíc tento výčet kritérií se uvádí pouze jako demonstrativní a ne jako taxativní.

Pro uzavření této problematiky se velmi hodí toto vyjádření: „Je nutné si pamatovat, že výraz „soud nebo tribunál“ je institut komunitárního práva, který ze samotné povahy může znamenat pouze orgán, který jedná jako třetí strana ve vztahu k orgánu, který přijal rozhodnutí tvořící předmět řízení.“⁴⁶

5.3 Přímý účinek evropského práva

Na počátku 60. let minulého století, kdy se evropská integrace teprve rozbíhala, se nezdálo, že by komunitární právo mohlo mít širší dopad, než pouze stanovení vzájemných práv a povinností členských států. Obecné mezinárodní právo sice už tehdy uznávalo, že některá ustanovení mezinárodních smluv stanoví povinnosti smluvním státům mohou přímo zakládat odpovídající práva jednotlivců, avšak jednalo se o případy zcela výjimečné a nutnou podmínkou byl úmysl smluvních států tyto účinky příslušnému ustanovení propůjčit.⁴⁷

Pro bližší přiblížení této problematiky nám poslouží několik konkrétních vyřešených případů, a jaké Evropský soudní dvůr použil závěry.

Případ *Van Gend & Loos*, sporem zde byl článek 12 SEHS, který zakazoval členským státům zavádění nových cel a zvyšování těch stávajících ve vzájemném styku. V Nizozemí došlo k přesunutí chemikálie formaldehydu do vyšší tarifní třídy, v důsledku čehož společnost *Van Gend & Loos*, jež tuto chemikálii dovážela z Německa. Nizozemská společnost musela uhradit vyšší clo a následně se domáhala u nizozemských orgánů vrácení části cla uhrazeného nad původní výši, co bylo

⁴⁵ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 110 ISBN 80-86898-49-0.

⁴⁶ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 119. ISBN 80-86898-49-0.

⁴⁷ SIMON, D. *Komunitární právní řád*. Přel. Malíř, J., Štěřbová, M. Praha: ASPI, 2005. s. 403. ISBN 80-7357-114-5.

v rozporu s článkem 12 SEHS. Specializovaný správní soud, který věc rozhodoval v poslední instanci, vznesl vůči ESD dvě předběžné otázky. Jednalo se o to, zda se mohou článku 12 SEHS dovolávat jednotlivci vůči členským státům před národními soudy, a pokud ano, zda nizozemský stát v daném případě porušil povinnost uloženou tímto ustanovením.⁴⁸

Zatímco v případě Van Gend & Loos šlo o spory, při nichž byla uplatňována práva jednotlivců proti členskému státu. Později se začaly objevovat případy, v nichž se jednotlivci domáhali práv plynoucích ze smlouvy ve sporech mezi sebou v rámci soukromého práva a Evropského soudního dvora.

5.4 Nařízení

Z aktů sekundárního komunitárního práva měla již ze své podstaty nejsnazší cestu k přímému účinku nařízení, u nichž článek 189 SEHS stanovil obecnou působnost, závaznost v celém rozsahu a přímou použitelnost ve všech členských státech. Soudní dvůr tak ani nemusel hledat originální argumenty a vystačil si s poukazem na samotnou povahu nařízení a jejich místo v systému komunitárního práva, když jejich přímý účinek potvrdil ve věci *Politi*⁴⁹. Nelze přímo říct, zda nařízení mají krom vertikální přímého účinku také horizontální přímý účinek, národní soudy jsou povinny je aplikovat nejen ve sporech mezi jednotlivcem a státem, ale také ve sporech mezi jednotlivci.

Přestože však všechna nařízení požívají výsad přímého účinku, u některých z nich by se dalo říci, že ve skutečnosti přímý účinek nemají, případně že jsou sice přímo účinná, ale ne přímo použitelná.⁵⁰

5.5 Směrnice

Jestliže jsou nařízení na základě čl. 189 (nyní čl. 249) přímo použitelná, a na základě své povahy mohou tedy vyvolávat přímý účinek, neznamená to, že ostatní legislativní opatření uvedená v ustanovení nemohou vyvolávat podobný účinek. Se závazným účinkem, který čl. 189 (nyní čl. 249) přiznává směrnicím, by bylo neslučitelné, pokud by byla principiálně vyloučena možnost dotčených osob dovolávat

⁴⁸ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 36. ISBN 80-86898-49-0.

⁴⁹ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 100. ISBN 80-86898-49-0.

⁵⁰ CAIRNS, W. *Introduction to European Union Law*. 2. vyd. London: Cavendish Publishing Limited, 2002. s. 103, 104. ISBN 1-85941-679-9.

se povinnosti jimi uložené. Zvláště v případech, ve kterých například orgány Společenství uložily prostřednictvím směrnice členskému státu povinnost chovat se určitým způsobem, by účinnost takového opatření byla oslabena, pokud by se jej jednotlivci nemohli dovolávat před národními soudy a pokud by jej vnitrostátní soudy nemohly brát v potaz jakou součástí komunitárního práva.⁵¹

Evropský soudní dvůr rozhodoval o žalobě Evropské komise, která se domáhala určení, že Česká republika nesplnila své povinnosti, které pro ni vyplývají ze Směrnice (zejména z jejího čl. 22 odst. 1), protože neuvedla své vnitrostátní právní předpisy do plného souladu se Směrnicí. Dle názoru Evropské komise Směrnice představuje první krok na cestě k vnitřnímu trhu s poskytováním zaměstnaneckého penzijního pojištění organizovaného v celoevropském měřítku.

Česká republika měla za to, že není povinna provést všechna ustanovení Směrnice proto, že by byla provedením těchto ustanovení Směrnice nucena změnit základní zásady svého vnitrostátního systému sociálního zabezpečení a zavést do svého důchodového práva systém zaměstnaneckého penzijního pojištění (tzv. druhý pilíř důchodového systému), ačkoliv takovýto systém ve vnitrostátním právu neexistuje a usazení instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění je českým právem zakázáno.

Českou republikou byla na jejím území transponována pouze ta ustanovení Směrnice, jejichž účelem je umožnit přes hraniční činnost institucím zaměstnaneckého penzijního pojištění z jiných členských států prostřednictvím poskytování služeb na českém území a umožnit tak podnikům usazeným na území ČR přispívat do penzijních plánů nabízených těmito institucemi.⁵²

5.6 Činnost Soudního dvora

Věci spadající do oblasti svobody, bezpečnosti a práva představují pro Soudní dvůr nepochybně velkou výzvu jak z důvodu své citlivé povahy, tak z důvodu rychlosti, která k jejich projednání požaduje.⁵³

⁵¹ OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. s. 40. ISBN 80-86898-49-0.

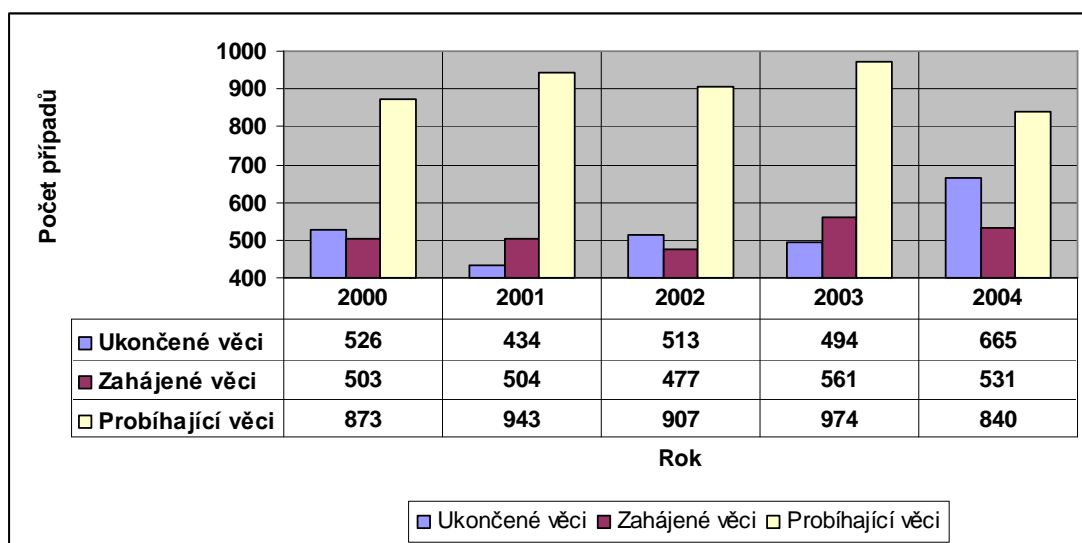
⁵² ARADSKÁ, D. *Rozhodnutí Evropského soudního dvora ohledně neúplného provedení směrnice o zaměstnaneckém penzijním pojištění Českou republikou*. [online]. Praha: Epravo, 2010 [cit. 5. dubna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodnuti-evropskeho-soudniho-dvora-ohledne-neuplneho-provedeni-smernice-o-zamestnaneckem-penzijnim-pojisteni-ceskou-republikou-60330.html>>.

⁵³ *Výroční zpráva 2007 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. s. 5. ISBN 978-92-829-0866-2.

Řízení před Soudním dvorem nepodléhá poplatkům. Soudní dvůr však nenahrazuje náklady vynaložené na advokáta oprávněného působit jako právní zástupce před soudem členského státu, kterým musejí být účastníci řízení zastoupeni.

Není-li některý účastník řízení schopen zcela nebo zčásti uhradit náklady řízení, může požádat o poskytnutí bezplatné právní pomoci. K žádosti musí být přiloženy veškeré nezbytné doklady prokazující žadatelovu potřebnost.⁵⁴

Graf č. 3: Soudní statistiky Soudního dvora od roku 2000 – 2004⁵⁵

Podle soudních statistik byl rok 2000 rokem, kdy došlo téměř k rovnováze. Jak lze vyčíst z grafu, byl počet ukončených věcí 526, zatímco podáno bylo 503 věcí. Graf ukazuje, že v tomto roce vznikl rozdíl o dvě desítky ukončených věcí více, než bylo podáno. To mohlo způsobit buď vyřešení některých věcí z předchozích let, nebo řešení jiného případu, například od Tribunálu.

V roce 2001 bylo zahájených věcí 504, z toho vyřešených pouze 434. Počet zahájených věcí je téměř shodný s rokem 2000, kde bylo podáno 503 věcí. Z toho plyne, že se během roku 2001 nezvýšil počet žalob, stížností a celkově podaných věcí.

V dalším roce 2002 je patrný nesoulad mezi případy. Zahájeno bylo 477 věcí a ukončených 513 věcí. Srovná-li se rok 2002 s předešlými roky, bude na tom lépe ve vyřešených věcech, pouze ve srovnání s rokem 2001, kde to bylo téměř o 79 případů více, ale o proti roku 2000 má o 13 případů méně.

⁵⁴ *Evropský soudní dvůr* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/>.

⁵⁵ Vlastní výzkum

Během roku 2003 bylo podáno 561 věcí, z toho ukončených 494. Za tyto předešlé 4 roky se stále navyšoval počet probíhajících věcí a to z čísla 873 až na číslo 974. Následující rok byl zlomem, kdy se tento počet snížil o 134 případů. Co se týče žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, tato délka konala v roce 2003 přibližně 25 měsíců. Co se týče přímých žalob, v roce 2003 činila přibližně 25 měsíců. Průměrná délka vyřizování opravných prostředků v roce 2003 byla 28 měsíců.⁵⁶

Poslední rokem v této statistice je rok 2004 zejména uzavřel 603 věcí. Z těchto věcí 375 bylo předmětem rozsudku a 226 vedlo k vydání usnesení.⁵⁷ Tato čísla představují citelné zvýšení v porovnání s předcházejícím rokem (455 uzavřených věcí). Počet nových věcí napadnutých k Soudnímu dvoru činil 531 (561 v roce 2003). Počet projednávaných věcí ke konci roku 2004 činil 840, zatímco ke konci roku 2003 činil 974. Co se týče žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, tato délka činila přibližně 23 měsíců, co se týče přímých žalob, činila přibližně 20 měsíců, průměrná délka vyřizování opravných prostředků činila 21 měsíců.⁵⁸

Vývoj Soudního dvora v roce 2005 se vyznačoval především tím, že v tomto roce zahájil svou činnost Soud pro veřejnou službu. Za zmínku stojí rovněž změny provedené v Protokolu o statutu Soudního dvora, jakož i změny týkající se jednacího řádu.⁵⁹

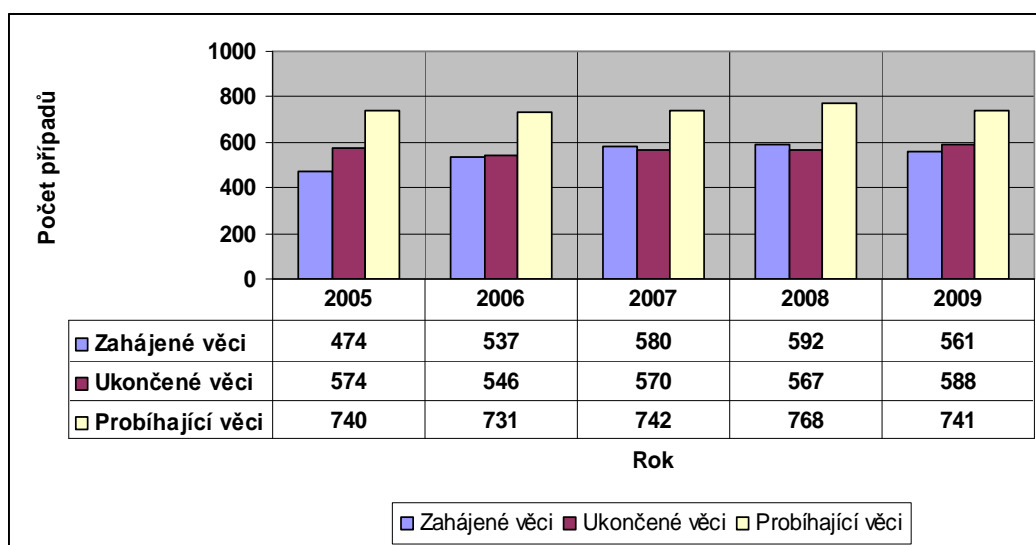
⁵⁶ *Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. s. 12. ISBN 92-829-0755-4.

⁵⁷ *Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. s. 12. ISBN 92-829-0755-4.

⁵⁸ *Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. s. 12. ISBN 92-829-0755-4.

⁵⁹ *Výroční zpráva 2005 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. s. 9. ISBN 92-829-0809-7.

Graf č. 4: Soudní statistiky Evropského soudního dvora od roku 2005 – 2009⁶⁰

V roce 2005 zahájil Soudní dvůr 474 případů, počet projednávaných byl 740, se srovnáním s rokem 2004, kde byl počet projednávaných případů na konci roku 840, se podařilo Soudnímu dvoru snížit počet projednávaných případů o rovných 100 věcí za pouhý rok. Počet ukončených případů pro tento rok je 574, když se to vydělí počtem měsíců za rok, vyjde to na téměř 48 případů za měsíc, což je velmi vysoké číslo. Srovnáme-li rok 2004 a rok 2005 v počtu zahájených případů, v roce 2005 se počet o něco snížil.

Během roku 2006 statistiky vykazují podstatné zlepšení a to již 3 rok po sobě. Je také třeba zdůraznit, že se zkracuje i doba řízení a snižování počtu projednávaných věcí, i když počet zahájených je vyšší. V tomto roce zahájil 537 věcí, s porovnáním s rokem 2005 jde o více než 60 nových případů. Ukončených věcí bylo 546, v tomto čísle jsou však uvedeny vydané rozsudky a vydaná usnesení.

Soudní statistiky Soudního dvora za rok 2007 vykazují oproti předcházejícímu roku podstatné zlepšení. Zejména je třeba upozornit na zkrácení délky řízení před Soudním dvorem, k němuž dochází již čtvrtý rok po sobě, a nárůst počtu ukončených věcí v porovnání s rokem 2006 přibližně o 10 %.⁶¹ Dále nám statistiky ukazují, že v tomto roce Soudní dvůr zahájil, ale také ukončil více případů, než v roce 2006. Nově předložených případů bylo 580, což je zatím nejvyšší číslo předložených případů v existenci Soudního dvora. Ukončených bylo 570, což se velmi blíží k počtu případů z roku 2005. Ve srovnání s rokem 2006 je to o 0,24 % nárůst.

⁶⁰ Vlastní výzkum

⁶¹ *Výroční zpráva 2007 – Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. ISBN 978-92-829-0866-2

V roce 2008 vykazují statistiky nárůst počtu projednávaných věcí, v tomto roce se opět zkrátila délka řízení. Soudní dvůr tak v tomto roce uzavřel 567 případů, předloženo mu bylo 592 nových věcí. Toto číslo převyšuje hranici, která byla v roce 2007 (580 případů). Pokud ovšem vezmeme počet probíhajících případů, v tomto roce se moc nezvýšil od předchozího roku z počtu 742 na počet 768

Soudní statistiky pro rok 2009 vykazují 588 ukončených případů, což představuje zvýšení oproti předchozímu roku. Zvýšení není nějak veliké, ale zde se bere každý vyřešený případ navíc v potaz. V tomto roce bylo Soudnímu dvoru předloženo 561 nových věcí, což se srovnáním předchozího roku, je zde menší pokles. Soudní dvůr krom toho pravidelně využíval zjednodušeného řízení upraveného v čl. 104 odst. 3 jednacího řádu pro zodpovězení některých předběžných otázek. Usnesením na základě tohoto ustanovení bylo ukončeno celkem 22 věcí.⁶²

⁶² *Výroční zpráva 2009 – Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/>.

6 PRACOVNÍCI SOUDNÍHO DVORA

Soudní dvůr je kolegiálním orgánem, jenž se v současné době skládá z 27 soudců. Článek 221 první pododstavce Smlouvy o ES zavádí pravidlo jednoho soudce z každého členského státu. Soudce je třeba vybírat z okruhu osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí v jejich členských státech. Mohou to být rovněž osoby, které používají pověsti obecně uznávaných znalců práva.⁶³

Vnitřní struktura Soudního dvora nejsou jen soudci a generální advokáti, ale také tajemník Soudního dvora, dále tam patří tiskové a informační oddělení, knihovna, překladatelé, tlumočníci a správní aparát.

6.1 Soudci Soudního dvora

Podle zakládajících smluv jsou soudci vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudcovských funkcí v jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva. Soudci jsou jmenováni na funkční období šesti let, jsou znovuzvolitelní. Podrobnější informace se nachází v kapitole 2. a 3.

Základním ustanovením týkajícím se složení Soudního dvora je článek 221 Smlouvy o ES. Podle jeho druhého pododstavce Soudní dvůr zasedá v senátech nebo ve velkém senátu, a to v souladu s pravidly obsaženými ve Statutu. Soudní dvůr může, pokud tak Statut stanoví, zasedat i v plénech. Senáty jsou složeny z pěti soudců a ze tří soudců, velký senát se skládá z třinácti soudců. Soudci jednotlivých senátů o třech nebo pěti soudcích si mezi sebou volí svého předsedu, u pětičlenných senátů na dobu tří let, u tříčlenných senátů na jednoleté období.⁶⁴ Pro výkon funkce soudce Soudního dvora jsou kvalifikační předpoklady nastaveny tak, že nominace vhodných kandidátů je spíše politickou záležitostí se silným vlivem a „prostupem“ s mocí exekutivní. Mezi kvalifikační předpoklady proto nepatří ani znalost komunitárního práva, ani francouzštiny. *V praxi si však lze pouze obtížně představit řádný výkon funkce soudce někým, kdo není schopen dostatečně kvalitním způsobem obhájit práci svého kabinetu na soudních poradách, tím méně kdyby nebyl schopen tak učinit v jednacím jazyce soudu - tedy francouzštině. Soudce není k Soudnímu dvoru jmenován proto, aby hájil*

⁶³ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 98. ISBN 80-7357-201-X.

⁶⁴ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 101. ISBN 80-7357-201-X.

*zájmy svého státu, na druhou stranu se však stává, že je v rámci rozhodování nutné vysvětlit některé z institutů národního právního řádu, provést určité srovnání apod. Přestože tedy soudci nehájí zájmy svého státu, jsou jejich profesní a jazykové kvality pro členské státy důležité.*⁶⁵

6.2 Kabinety soudců

Kabinet soudců je složen třemi právními asistenty soudce a sekretariátem. Výběr pro zaměstnance v kabinetu je v kompetenci příslušného soudce a od jeho funkce a veškerá práce zcela odvíjí. Pracovníci kabinetu jsou zaměstnanci Soudního dvora na dobu určitou, dobu funkce soudce, na žádost soudce mohou být kdykoliv propuštěni a nahrazeni jinou osobou. Asistenti a právní asistenci, kteří velice dobře ovládají znalosti komunitárního práva, s ohledem na skutečnost, že jednacím jazykem Soudního dvora je francouzština, bývá její znalost při výběru kandidátů nezbytnou podmínkou. Vedle francouzštiny a svého rodného jazyka téměř bez výjimky ovládají ještě nejméně jeden z dalších jazyků Evropské Unie. Jejich profesní zázemí bývá velmi široké - může se jednat jak o pracovníky universit, přes úředníky státní správy, čerstvé absolventy universit až po soudní úředníky a, případně, soudce. Asistenti soudci pomáhají při výkonu jeho funkce, zpravidla případy se soudcem konzultují a píší návrhy rozhodnutí. Organizace práce kabinetu je opět ve výlučné pravomoci soudce a může se v jednotlivých kabinetech lišit.

Soudce má dále k dispozici tři osoby v sekretariátu, z nichž jedna bývá osobní asistentka, která zpravidla zároveň vede vnitřní „rejstřík“ kabinetu a má na starosti jeho organizační záležitosti. Často, i když nikoliv výlučně to bývá osoba z členského státu soudce. Druhá členka sekretariátu je sekretářka, ve většině případů, opět nikoliv výlučně, mluvící francouzštinou jako rodným jazykem, která má na starosti jazykové korektury textů kabinetu. Třetí je opět sekretářka. Na její místo však soudci přijímají často tzv. mladšího asistenta. Jedná se většinou o osobu s menšími praktickými zkušenostmi, která v kabinetu vykonává práci asistenta, byť je formálně zaměstnává v sekretářské pozici.⁶⁶

⁶⁵ PASSER, J. M. *Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v České republice, 2003 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/Passer_ESD.pdf>.

⁶⁶ PASSER, J. M. *Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v České republice, 2003 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/Passer_ESD.pdf>.

6.3 Stážisté kabinetu

Soudce může přijímat také stážisty ke stáži v rámci kabinetu. Tito se liší od stážistů přijímaných institucí samotnou - Soudním dvorem. Zpravidla nejsou placeni přímo Soudním dvorem a průběh jejich stáže je určován (analogicky ve vztahu k jeho organizaci kabinetu) pouze soudcem, který také v zásadě stážistu přijímá. Jediné omezení (nemusí platit bezvýjimečně) je v délce trvání stáže, která může být stejně jako u stážistů samotného Soudního dvora maximálně šestiměsíční. V závislosti na osobě soudce se tak průběh stáže v jednotlivých kabinetech může velmi podstatným způsobem lišit, od práce blížící se práci asistenta na jedné straně, až po zcela minimální účast na práci kabinetu. S ohledem na těžiště fungování Soudního dvora je však stáž kabinetu, v případě aktivní účasti na jeho fungování, nejpřínosnější praxí, kterou může Soudní dvůr třetí osobě nabídnout. S ohledem na budoucí rozšíření je pak nepochybně politováníhodné, že Česká republika prozatím nedokázala vytvořit zásadní podporu pro větší účast svých občanů, podporu, která se byť i v nepřímé formě vždy vrátí, kvalita možných kandidátů ovlivní fungování českého kabinetu.

Stážisté soudu

Tajemník Soudního dvora přijímá do shora uvedených oddělení stážisty Soudního dvora. Ti se pak podílejí na shora popsané činnosti oddělení. Jejich praxe se tak liší od skupiny stážistů v kabinetech, pro případného uchazeče o práci v těchto jednotlivých odděleních je však samozřejmě podstatně významnější. Česká republika zatím v těchto odděleních měla několik osob.

6.4 Další organizační složky Soudního dvora

Kancelář tajemníka Soudního dvora

Kancelář tajemníka soudního dvora se skládá z tajemníka, jeho asistentů, a administrativního aparátu. Tajemník a jeho asistenti jsou osoby s právnickým vzděláním, znalostmi komunitárního práva a několika jazyků EU, mezi nimi vždy francouzštiny. Není nutné zastoupení všech členských států, stát bývá „pokryt“ osobou ovládající jeho jazyk, bez ohledu na státní příslušnost. Kancelář tajemníka především odpovídá za udržování spisů u probíhajících věcí, za rejstřík včetně rejstříku všech procesních dokumentů v jednotlivých spisech. Kanceláře tajemníka odpovídá za korespondenci Soudního dvora ve vztahu ke stranám a jejich zástupcům, v případě předběžných otázek komunikuje se soudem členského státu atd. Po rozšíření EU se

předpokládá v závislosti na výsledcích konkursů přijetí dalších pracovníků tak, aby byly jazykově pokryty všechny státy EU. Nemusí mezi nimi tedy být občané ČR.

Oddělení vyhledávání a dokumentace

Oddělení vyhledávání a dokumentace se skládá z 25 osob právnického vzdělání a administrativního aparátu. Jeho úkolem je sloužit Soudnímu dvoru při výkonu jeho funkcí zpracováváním rešerší (v případě potřeby) jak na témata komunitárního práva, tak právních řádů členských států a případně i komparativní studie ve vztahu k právním řádům třetích zemí. Dále toto oddělení předběžně kontroluje veškeré reference o předběžné otázce zaslané Soudnímu dvoru, aby se mohly bez dalších průtahů vyřadit zjevně nepřípustná podání. Oddělení dále zpracovává shrnutí rozsudků Soudního dvora a udržuje databáze jak rozhodnutí Soudního dvora, tak významných rozhodnutí soudů členských států vztahujících se ke komunitárnímu právu. V návaznosti na rozšíření EU se předpokládá přijetí jednoho právníka z každého nového členského státu.

Tiskové a informační oddělení

Tiskové a informační oddělení má na starosti „neprocesní“ komunikaci Soudního dvora navenek. Vydává tedy tisková prohlášení k jednotlivým nejzajímavějším případům, zajišťuje studijní návštěvy Soudního dvora, vydává každoroční přehled práce za uplynulý rok a statistické údaje. Tiskové a informační oddělení je organizováno tak, aby jazykově pokrylo celé společenství, po rozšíření se předpokládá přijetí jednoho právníka a jedné administrativní síly pro každý členský stát.

Knihovna

Nadprůměrně vybavená knihovna obsahuje publikace z oblasti evropského a mezinárodního práva a právních řádů členských států. I nadále je, především s ohledem na jazykovou bariéru, pouze zanedbatelně vybavena publikacemi ve vztahu ke kandidátským zemím. Pracovníci musí jazykově pokrýt celé společenství a podle těchto potřeb bude personál po rozšíření doplněn. Mezi pracovníky tak nemusí být občané České republiky.

Překladaelé

Překladaelský servis je bezkonkurenčně největším oddělením soudu. Jeho úkolem je zajišťovat překlady dokumentů, podle přesně stanovených pravidel, základní kvalifikací je právnické vzdělání, doplněné jazykovými znalostmi. Překladaelé

překládají vždy do svého rodného jazyka. Po rozšíření se předpokládá na každý členský stát přijetí až cca 27 překladatelů-právníků a odpovídající počet administrativních sil.⁶⁷ Požadavky na jazykové znalosti právníků překladatelů jsou velmi vysoké. I u překladatelů je jeden z nejdůležitějších požadavků, vynikající znalost francouzštiny a dále musejí bezchybně ovládat angličtinu a němčinu. Při překladech se sice vychází z původní jazykové verze, tj. např.: francouzštiny u rozsudků, nicméně v případě nejasností ohledně obsahu, případně možné nepřesnosti autora původního textu, dochází ke konzultacím s ostatními jazykovými verzemi.⁶⁸

Tlumočníci

Tlumočnické oddělení má za úkol především zajistit simultánní tlumočení v průběhu jednání soudu, a dále tlumočení v případě setkání soudců národních soudů či jiných návštěv Soudního dvora. V současné době má 38 tlumočnicků. Po rozšíření se předpokládá na každý členský stát přijetí cca 3-4 tlumočnicků.⁶⁹

V každém řízení zahájeném u některého ze soudů Společenství je určen jednací jazyk. Jednacím jazykem je jeden z dvaceti tří úředních jazyků. V řízení o předběžné otázce je jednacím jazykem vždy jazyk vnitrostátního soudu, který se na Soudní dvůr obrací. U přímých žalob si jednací jazyk volí žalobce. Není vázán svou státní příslušností ani státní příslušností svého advokáta. Nicméně v případě, že žalovaným je členský stát, jednacím jazykem je jazyk nebo jeden z jazyků tohoto státu. Jakmile je stanoven jednací jazyk, musí se užívat v písemné i ústní části po celou dobu řízení. Volba jednacího jazyka váže nejen účastníky řízení, ale i vedlejší účastníky, jejichž vstup do řízení může být připuštěn. Soudní dvůr potřebuje jeden společný jazyk, ve kterém se konají porady. Veškeré písemnosti účastníků řízení podané v jednacím jazyce se proto překládají do francouzštiny za účelem vytvoření interního pracovního spisu. Nicméně všechny písemnosti, které si mezi sebou zasílají soudní kancelář a účastníci řízení, jsou v jednacím jazyce. To má zvláštní význam na konci řízení, neboť rozsudky Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu jsou závazné pouze v jednacím

⁶⁷ PASSER, J. M. *Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v České republice, 2003 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/Passer_ESD.pdf>.

⁶⁸ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 115. ISBN 80-7357-201-X.

⁶⁹ PASSER, J. M. *Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v České republice, 2003 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/Passer_ESD.pdf>.

jazyce. Rozsudky Soudního dvora i Tribunálu se zveřejňují ve Sbírce rozhodnutí, která je vydávána ve všech jazycích.

Generální ředitelství pro překlady tak hraje po celou dobu řízení důležitou úlohu v dialogu mezi účastníky řízení a soudem Společenství. Zajišťuje překládání podání účastníků řízení do francouzštiny ze všech jazyků EU, dále pak překládání rozsudků Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu do všech jazyků, a zvláště pak do jednacího jazyka. Generální advokát se však zpravidla vyjadřuje ve své mateřštině a jeho stanovisko je překládáno z původního znění do jednacího jazyka pro účastníky řízení a do všech ostatních jazyků ke zveřejnění. Jelikož jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vnitrostátních soudů po přijetí zaslány všem členským státům, musí být přeloženy do všech úředních jazyků. Tlumočníci Soudního dvora musí mít kromě dokonalé znalosti svých pracovních jazyků rovněž velmi dobré znalosti oblasti, které se týká jednání. Velký význam je tudíž kladen na studium spisu. Tlumočníci, kteří jsou vázáni absolutní mlčenlivostí, mají ke spisům neomezený přístup, což zajišťuje jejich obeznámenost s projednávanými právními otázkami a terminologií. Vzhledem k tomu, že porady soudů Společenství probíhají francouzsky, některé písemnosti nejsou k dispozici v jiných jazycích. Proto musí každý tlumočnický tým působící u Soudního dvora Evropské unie dobře rozumět psané francouzštině.⁷⁰

Lektoři rozsudků

Od roku 1980 působí u Soudního dvora tzv. *lektoři rozsudků*, jejichž úkolem je péče o jazykovou čistotu rozsudků koncipovaných jednotlivými kabinety. Jejich jazyková korektura je nezbytná především v případech, kdy jsou rozsudky připravovány referendáři, jejichž mateřským jazykem není francouzština. Lektoři čtou návrhy rozsudků v mezidobí mezi jejich předáním k překladům a dnem jejich vyhlášení. V návaznosti na tuto korekturu může docházet k operativním kosmetickým změnám v původním znění rozsudku, a potažmo i v ostatních jazykových verzích. Není bez zajímavosti, že vůbec prvním lektorem byl současný vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora R. Grass.⁷¹

⁷⁰ *Evropský soudní dvůr* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10739/?portal=j_55&printView=true>.

⁷¹ KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. s. 123. ISBN 80-7357-201-X

6.5 Evropský úřad pro výběr personálu

Posláním úřadu je organizovat pro všechny orgány a instituce Evropské unie (jmenovitě pro Evropský parlament, Radu, Evropskou komisi, Soudní dvůr, Účetní dvůr, Hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů, Evropského ombudsmana a Evropského inspektora ochrany údajů) výběrová řízení na pozice vysoce kvalifikovaných pracovníků, kteří budou zaměstnáni na dobu neurčitou. Úřad sám o sobě pracovníky nepřijímá. Na požádání může EPSO pomoci také orgánům, institucím a agenturám EU s organizací jejich vlastních výběrových řízení. EPSO neodpovídá za výběr pracovníků působících místně ani pracovníků poskytnutých agenturou, tj. těch zaměstnanců, kteří budou přijati v souladu se zákoníky práce jednotlivých zemí, a ne podle Služebního řádu úředníků Evropských společenství nebo podle předpisů platných pro další zaměstnance Evropských společenství.

Zřízení Evropského úřadu pro výběr personálu je zárukou toho, že se při výběru pracovníků postupuje ve všech orgánech a institucích podle jednotných zásad. Roger Grass, předseda řídicího výboru Evropského úřadu pro výběr personálu a tajemník Evropského soudního dvora, se vyjádřil následovně: „Zájem o práci u Evropské unie je často vůbec jedním z prvních kontaktů občanů EU s orgány a institucemi EU. Doposud se zájemci museli prokousávat džunglí nejrůznějších orgánů a institucí, procedur a harmonogramů, jež postrádaly vzájemnou souvislost, a byly tak pro uchazeče velmi matoucí. Od roku 2003 je EPSO jedinou kontaktní institucí, která uchazečům poskytuje informace, zpracovává jejich žádosti a zodpovídá za praktickou organizaci vstupních testů. Výsledkem jsou lepší služby občanům, nižší administrativní náklady pro daňové poplatníky a lepší image orgánů Evropské unie.“⁷²

⁷² *Možnosti uplatnění v orgánech a institucích Evropské unie* [online]. Brusel: Evropský úřad pro výběr personálu, 2004 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné z WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=OC6304004&CatalogCategoryID=q8IKABstkn4AAAEj94cY4e5K>.

7 INSTITUTE EU A JEJICH VZTAH K ESD

7.1 Evropský parlament

Evropský parlament je jedním z orgánů Evropské unie. Je volen v přímých volbách a zastupuje půl miliardy občanů, které žijí v sedmadvaceti členských státech Evropské unie. Je to místo, kde probíhá živá politická diskuse. Rozhoduje o záležitostech, které zajímají všechny občany Evropské unie.

V minulosti projednával Evropský soudní dvůr svobodu parlamentního sdružování. Se Soudem prvního stupně EU byl vysloven rozsudek z 2. října 2001. V tomto rozsudku bylo pozorně sledované řízení o žalobě ve spojeném případě Jean-Claude Martinez, Charles de Gaulle, Front national, Emma Bonino a spol. versus Evropský parlament. Problém byl vyvolán tím, když 19. července 1999 oznámili někteří evropští poslanci dopisem předsedovi Evropského parlamentu, že založili seskupení nazvané Technická skupina nezávislých poslanců - Smíšená skupina (TGIM-MG), které bylo politicky zabarveno v širokém spektru od levice po pravici, a proto proklamovalo, že jednotliví poslanci jsou na sobě zcela politicky nezávislí.

V návaznosti na iniciativu ke vzniku tohoto seskupení přijal Evropský parlament usnesení, jímž vyložil svůj jednací řád tak, že je vyloučeno, aby skupina poslanců, která výslovně odmítá politickou spřízněnost svých členů, mohla vytvořit samostatný poslanecký klub. Proti rozhodnutí Evropského parlamentu byly podány tři žaloby, které byly shledány přípustnými, neboť Soudní dvůr má právo přezkoumávat akty. Jádrem problému byl požadavek programové či institucionální politické spřízněnosti členů parlamentních skupin.

Nevynucené rozdílné zacházení s poslanci Evropského parlamentu není diskriminací zakázanou evropským právem, ani nedovoleným omezením svobody sdružování. Došel k závěru, že ustanovení, nepovolující vznik účelových frakcí, resp. poslaneckých skupin, jež se vyčleňují z obvyklého politického spektra, je plně funkční a napomáhá Evropskému parlamentu, aby mohl plnit institucionální roli, kterou mu připisuje základní smlouva. Žaloby poslanců, kteří založili skupinu TGIM-MG, byly proto zamítnuty.⁷³

⁷³ POMAHAČ, R. *Veřejná správa - Evropské instituce, Evropský soudní dvůr*. [online]. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2008 [cit. 20. února 2010]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2002/0020/lexikon.html>>.

7.1.1 Pravomoci Evropského parlamentu

Při revizích Smluv se pravomoci Evropského parlamentu v rámci evropských institucí neustále rozšiřovaly. Dnes je Evropský parlament spolutvůrcem právních předpisů, má rozpočtovou pravomoc a působí v roli orgánu vykonávajícího demokratickou kontrolu všech evropských institucí.⁷⁴

1. Legislativní pravomoc: a) spolurozhodování,
b) postup spolurozhodování,
2. Rozpočtová pravomoc: a) rozpočet,
b) rozpočtový proces,
3. Kontrolní pravomoc: a) Komise a Rada,
b) Evropská rada.

7.2 Rada Evropské unie

Rada se skládá z ministrů členských států. Zasedá v devíti různých složeních podle projednávaných otázek. Například Radu ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy tvoří ministři zahraničních věcí, Radu ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci ministři spravedlnosti a vnitra atd.

Veškerou činnost Rady připravuje nebo koordinuje Výbor stálých zástupců (COREPER), složený z představitelů členských států v Bruselu a jejich zástupců. Jednání tohoto výboru připravuje více než 150 pracovních výborů a skupin složených z delegátů vyslaných jednotlivými členskými státy.⁷⁵

Akty Rady mají podobu nařízení, směrnic, rozhodnutí, společných akcí nebo společných postojů, doporučení nebo stanovisek. Rada může dále přijímat závěry, prohlášení a usnesení. Pokud Rada jedná jako zákonodárce, podává návrhy v zásadě Evropské komisi. Rada je posuzuje a může je před přijetím upravit. Evropský parlament se aktivně účastní tohoto legislativního procesu. Právní předpisy Společenství jsou v širokém spektru otázek přijímány společně Parlamentem a Radou v procesu spolurozhodování.⁷⁶

⁷⁴ *Evropský parlament* [online]. Brusel: Evropský parlament, 2010 [cit. 24. února 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?language=CS&id=46>>.

⁷⁵ *Rada Evropské unie* [online]. Brusel: Evropské unie, 2008 [cit. 24. února 2010]. Dostupný na WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=QC8108352>.

⁷⁶ *Rada Evropské unie* [online]. Brusel: Evropské unie, 2010 [cit. 1. března 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=242&lang=CS>>.

Speciální situace práva hospodářské soutěže

Rozhodnutí Evropského soudu se zdají být mírnější, co se týče přípustnosti žaloby dle čl. 230 odst. 4 ve vztahu k případům soutěžního práva a dumpingu a to může mít vliv na určitou flexibilitu soudu přípustnosti žalob na neplatnost do budoucna.

7.3 Evropská komise

Evropská komise (EK, „vláda EU“) je orgán iniciativní, výkonný a kontrolní. Jedině ona je oprávněna předkládat legislativní návrhy Radě Evropské unie, přičemž ta je může změnit (neplést se zamítnutím) pouze jednomyslným rozhodnutím. Výjimečně (zejména v oblasti hospodářské soutěže) může Komise vydávat právní předpisy i sama. Komise také může být Radou Evropské unie zmocněna vydávat prováděcí předpisy ke schválené legislativě.

Komise má rovněž za úkol sledovat dodržování práva Společenství a může například proti členskému státu, který neplní své povinnosti zahájit příslušné řízení; v oblasti hospodářské soutěže může udílet pokuty přímo i jednotlivým osobám. Komise je tím orgánem, který zastupuje Evropskou unii navenek, včetně udržování diplomatických styků a sjednávání mezinárodních smluv. Spravuje z převážné části rozpočet EU.

7.3.1 Zákonodárna iniciativa Evropské komise

Legislativní proces začíná návrhem Komise, nová právní norma Společenství bez tohoto návrhu vlastně ani nemůže vzniknout. Při tvorbě návrhu zákona sleduje Komise neustále tři hlavní cíle: identifikuje evropský zájem, návrh co nejdříve konzultuje se všemi zainteresovanými stranami a musí respektovat princip subsidiarity.

Evropský zájem znamená, že návrh zákona odráží názor Komise na to, co je nejlepší pro Unii a její občany jako celek, nikoliv to, co je v zájmu pouze jednotlivých členských zemí nebo sektorů.

Konzultace jsou nezbytným základem při přípravě každého návrhu. Komise není odtržená od reality. Před dokončením konečné verze návrhu vede konzultace se státní správou, představiteli průmyslu, odborovými svazy, různými zájmovými skupinami a s týmy expertů.

Subsidiarita je zakotvena přímo ve Smlouvě o Evropské unii. Evropská komise tento princip aplikuje tak, aby se Evropská unie starala pouze o ty záležitosti, které nemohou být efektivněji řešeny na úrovni členských států.

Výjimkou z výlučného práva Komise na zákonodárnou iniciativu jsou dvě oblasti mezivládní spolupráce zakotvené ve Smlouvě o Evropské unii - společná zahraniční a bezpečnostní politika a spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí. Komise ovšem může i v těchto oblastech předkládat legislativní návrhy stejně jako vlády členských států a také se účastní diskusí na všech úrovních.⁷⁷

7.4 Evropský účetní dvůr

Externí auditor financí Evropské unie. Účetní dvůr provádí audit souhrnného rozpočtu Evropské unie, evropských rozvojových fondů a ostatních subjektů a agentur EU.⁷⁸

Hlavní funkcí Účetního dvora je kontrolovat, zda je rozpočet EU řádně naplňován – tj. zda jsou příjmy a výdaje EU zákonné a řádné, a zajišťovat řádné rozpočtové hospodaření. Jeho práce je tedy zárukou efektivního a otevřeného fungování systému EU. Jeho závěry jsou shrnuty ve zprávách, které upozorňují Komisi a vlády členských států EU na jakékoli problémy. Aby Účetní dvůr mohl svou práci vykonávat efektivně, musí zůstat zcela nezávislý na jiných institucích, zároveň však s nimi musí zůstat ve stálém kontaktu.

Jednou z jeho klíčových funkcí je napomáhat Evropskému parlamentu a Radě tím, že jim každý rok předkládá revizní zprávu o uplynulém finančním roce. Před rozhodnutím, zda schválit či neschválit nakládání Komise s rozpočtem, Parlament podrobně přezkoumá zprávu Účetního dvora.⁷⁹

7.5 Veřejný ochránce práv

Evropský veřejný ochránce práv šetří stížnosti týkající se nesprávného úředního postupu orgánů a institucí Evropské unie. Veřejný ochránce práv je zcela nezávislý a nestranný. Současným veřejným ochráncem práv je pan P. Nikiforos Diamandouros.

⁷⁷ *Evropská komise* [online]. Praha: Businessinfo, 2010 [cit. 10. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/institute-eu/evropska-komise/1000723/5574/?fornewsid=5574>>.

⁷⁸ *Evropský účetní dvůr, kontrola financí EU* [online]. Brusel: Evropská unie, 2005 [cit. 20. března 2010]. Dostupné z WWW: <<http://bookshop.europa.eu/eubookshop/publicationDetails.action?pubuid=426005&offset=3>>.

⁷⁹ *Evropský účetní dvůr* [online]. Brusel: Evropská unie, 2010 [cit. 20. března 2010]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/institutions/inst/auditors/index_cs.htm>.

Evropský veřejný ochránce práv šetří stížnosti týkající se nesprávného úředního postupu orgánů a institucí Evropské unie (EU). Mezi orgány náleží mimo jiné Evropská komise, Rada EU a Evropský parlament. Evropská agentura pro léčivé přípravky a Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek jsou příkladem institucí Unie, kde může provádět šetření. Pouze Soudní dvůr, Soud prvního stupně a Soud pro veřejnou službu při výkonu své soudní pravomoci do jeho působnosti nenáleží.

7.5.1 Působnost veřejného ochránce práv

Smlouvy o Evropském Společenství zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností týkajících se nesprávného úředního postupu orgánu nebo instituce Společenství s výjimkou Soudního dvora a Soudu prvního stupně při výkonu jejich soudních pravomocí. Stížnost je tedy mimo jejich působnost, jestliže:⁸⁰

- Není podaná na orgán nebo instituci Společenství,
- Je podaná na postup Soudního dvora nebo Soudu prvního stupně při výkonu soudních pravomocí; nebo
- Netýká se možného případu nesprávného úředního postupu.

⁸⁰ Výroční zpráva 2008 - *Evropský veřejný ochránce práv*. Štrasburk: Evropská společenství 2009. s. 27. ISBN 978-9212-150-1.

8 DEMOKRATICKÝ DEFICIT V EU

Ačkoli se tento pojem zdá jako složitý, ve skutečnosti jde dnes už o lehce vysvětlitelný pojem. Pro přiblížení, slovo demokracie znamená určitou formu vlády, ve které vládne lid. Tudíž, demokratický deficit znamená nedostatečnou míru demokracie, a to nejen ve státech, ale i v mezinárodních organizacích, jako je právě Evropská unie. V dnešní době tvoří Evropskou unii 27 členských států. Hlasy všech členských zemí EU stejnou váhu nemají. Každý hlas je tak silný, jak velká a silná je země, ze které přichází. Například při jednomyslném hlasování, jsou země, jako je například Česká Republika, svým způsobem chráněny a můžou být při hlasování nevyslyšeny.

Definic demokratického deficitu nalezneme mnoho. Jsou odrazem různorodosti jednotlivých pojetí, která se liší co do obsahu i rozsahu (skutečných i domnělých) jevů, jež jsou pod tento pojem zahrnovány. Problém demokratického deficitu je ovšem způsobem několika fakty, které si přiblížíme.

- Technokracie („vláda techniků“): politický systém je poznamenán nedostatkem otevřenosti, dominancí expertů, smlouváním a handrkováním mezi sektorovými zájmy. Přestože tato kritika má jisté racionální jádro, realita je trochu jiná. Je třeba si uvědomit, jaké jsou kořeny evropské integrace. Technokratům se nikdy nepodařilo Společenství opravdu vést, protože vlády členských zemí si udržely vliv na rozhodování a žádný pokrok v integraci by nebyl možný bez jejich souhlasu.
- Chybějící démos: Evropská unie nemůže být jako politická unie demokratická, neboť neexistuje žádný evropský lid či politický národ. Pokud si má obyvatelstvo vládnout samo, musí jít o společenství, které má společnou identitu a pocit solidarity. Jen v takovém prostředí mohou fungovat demokratické mechanismy, které budou akceptovatelné a kontrolovatelné.⁸¹

Ve skutečnosti je určitý demokratický deficit zapříčiněn tím, že EU se po zhruba padesáti letech od spuštění komplikovaných integračních procesů nachází v bodě, kdy je z ústavních hledisek hybridem, který v sobě kombinuje prvky mezivládní spolupráce, konfederace a federace. Některé orgány EU jsou svou povahou převážně nadnárodní

⁸¹ BŘICHÁČEK, T. *Demokratický deficit EU: mýty a skutečnost*. Revuepolitika [online]. 2006 [cit. 15. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.revuepolitika.cz/clanky/389/demokraticky-deficit-eu-myty-a-skutecnost>>.

(Evropský parlament), některé jsou hybridní (Komise), jiné jsou převážně mezivládní (Rada EU). Soustava orgánů EU je díky komplikovaným, nicméně demokraticky dosaženým kompromisům, nastavena tak, že Komise i Rada EU kombinují exekutivní pravomoci s významnými legislativními pravomocemi, zatímco legislativní pravomoci Evropského parlamentu jsou omezené.⁸²

Proces částečného odevzdávání suverenity národních států na nadnárodní úroveň EU byl od začátku společným demokratickým dílem členských zemí, které mu i přes různé obtíže zůstaly věrné nejenom proto, že evropská integrace po staletích válek zajistila bezprecedentní mír a stabilitu na kontinentu, ale též proto, že je pro ně téměř po všech stránkách výhodný. Národní politické elity, které integrační kroky vyjednávaly, byly vždy plně podrobeny domácí demokratické kontrole ze strany svých občanů. Nemohly nikdy prosazovat kroky, které by byly v zásadním rozporu s veřejným míněním a vůlí voličů. Navíc v některých zemích se občané k zásadním integračním krokům mohli vyjádřit v referendech.⁸³

8.1 Demokratický deficit a Ústavní soud České republiky

Ústavní soud rozhodoval o Lisabonské smlouvě již podruhé. První návrh na její posouzení podal v loňském roce Senát Parlamentu a Ústavní soud o něm rozhodl nálezem sp. zn. Pl. ÚS 19/08 ze dne 28. 11. 2008, jímž konstatoval soulad Lisabonské smlouvy v částech, které Senát výslovně zpochybnil. V nynějším řízení sp. zn. Pl. ÚS 29/09 rozhodoval Ústavní soud o návrhu skupiny senátorů podaném poté, co Parlament České republiky již souhlas s ratifikací Lisabonské smlouvy vyslovil.

Ústavní soud setrval na svém názoru vyjádřeném v roce 2008 a přezkoumával Lisabonskou smlouvu v těch částech, které byly výslovně navrhovatelem z jím uvedených důvodů zpochybněny. Protože však navrhovatel tentokrát zpochybnil Lisabonskou smlouvu též jako celek a předložil pro to důvod spočívající v její nesrozumitelnosti, zabýval se Ústavní soud též touto námitkou, kterou ale posoudil jako nedůvodnou.

Ústavní soud k námitce demokratického deficitu v Evropské unii odkázal na závěry svého prvního lisabonského nálezu. Ústavní soud nepřistoupil na argumentaci senátorů, že věta z Lisabonské smlouvy „Fungování Unie je založeno na zastupitelské demokracii“, totiž podle názoru Ústavního soudu míří jak na procesy na evropské, tak

⁸² PEHE, J. *Trpí Evropská Unie demokratickým deficitem?* [online]. 2001 [cit. 25.března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.pehe.cz/clanky/2001/trpi-evropska-unie-demokraticky-deficitem>>.

na vnitrostátní úrovni, nikoliv pouze na Evropský parlament. Evropský parlament není exkluzivním zdrojem demokratické legitimacy rozhodnutí přijatých na úrovni Evropské unie. Ta se odvozuje od kombinace struktur existujících jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni, přičemž nelze trvat na požadavku absolutní rovnosti mezi voliči v jednotlivých členských státech. Tak by tomu bylo pouze v případě, kdyby rozhodnutí v Evropské unii byla přijímána s vyloučením legitimačních vazeb na vlády a především pak zákonodárné sbory v jednotlivých členských státech.⁸⁴

8.2 Demokratický deficit ve vztahu k Soudnímu dvoru

Každý vyspělý právní systém musí mít mechanismus pro ověřování procesní a materiální legality opatření přijímaných jeho institucemi. V Evropské unii byla potřeba takového „auto-korigujícího“ mechanismu aktuální zejména s ohledem na objem sekundárního práva produkovaného institucemi EU a ne zcela vyvinuté politické kontroly aktivit EU občany členských států („demokratický deficit“).

Žaloba na neplatnost je v právním systému EU jedním z mechanismů, jak zaručit co nejvyšší kompatibilitu evropského sekundárního práva s právem primárním. Při rozhodování žaloby na neplatnost působí Evropský soudní dvůr (Tribunál) jako kvazi-ústavní soudy, kdy je jejich funkcí odstraňovat z **acquis communautaire**, které lze vysvětlit jako Evropské právo, právo Evropské unie, společné právo Evropské unie, je základem evropské integrace (evropského sjednocení). Sleduje cíl jednotného společného práva ve všech členských zemích. Jedná se o nezávislý právní systém, který je nadřazen právním systémům jednotlivých států. Na jeho vzniku, zavedení, dohledem nad ním a na dalším jeho vývoji se podílí řada institucí EU normy odporující „ústavnímu pořádku“ EU.

Jinými prvky „auto-korigujícího“ mechanismu v evropském právu jsou např. žaloba na náhradu škody způsobené protiprávním jednáním institucí, žaloba na nečinnost institucí, předběžná otázka zaměřená na (ne)platnost evropské legislativy nebo předběžný soudní přezkum kompatibility mezinárodních smluv, které hodlá ES uzavřít, s primárním právem. Jedním z prvků, které mohou oslabit demokratický deficit EU, je vysoká míra přímého a bezprostředního zapojení soukromých právnických a fyzických osob do procesu jeho tvorby a aplikace evropského práva. Tato vlastnost je vyjádřena nejen doktrínou přímého účinku.

⁸⁴ *Tisková zpráva k nálezů ÚS ve věci Lisabonské smlouvy*. [online]. Brno: Ústavní soud České republiky, 2009 [cit. 30. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz/clanek/2145>>.

Podstatné části *acquis communautaire*, ale i možností, aby nestátní subjekty přímo zpochybnily přes Soudní dvůr (Tribunál) platnost sekundárního práva pro jeho rozpor s právem primárním.

Žaloba na neplatnost podaná nestátními subjekty tvoří podstatnou část soudního nápadu. Možnost soukromých subjektů iniciovat žalobu na neplatnost nicméně není neomezená. Podobně jako u většiny vnitrostátních systémů soudní kontroly ústavnosti, i evropské primární právo stanoví omezující podmínky, za kterých může soukromý subjekt přezkum před Soudní dvůr (Tribunál) iniciovat. Kromě explicitních podmínek v primárním právu pak měla na vymezení přístupu soukromých subjektů k Soudnímu dvoru (Tribunálu) klíčový význam i judikatura těchto soudů.⁸⁵

⁸⁵ ŠLOSARČÍK, I. *Postavení neprivilegovaných subjektů v žalobě na neplatnost před soudy Evropské unie - současný stav, trendy a implikace pro Českou republiku - část I.* [online]. Praha: Epravo, 2004 [cit. 4. dubna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-neprivilegovanych-subjektu-v-zalobe-na-neplatnost-pred-soudy-evropske-unie-soucasny-stav-trendy-a-implikace-pro-ceskou-republiku-cast-i-26023.html?mail>>.

ZÁVĚR

Soudní dvůr je orgán, který zajišťuje, aby právní předpisy Evropské unie byly vyloženy a používány ve všech členských státech. Důležitost a funkčnost tohoto orgánu je zajištěna principy „nadřazenosti“ a „přímého účinku evropského práva“ a také dělbou soudních případů.

Po důkladném rozboru judikatury Soudního dvora je zřejmé, že jeho činnost v Evropské unii je významná a nepostradatelná. Od roku 2000 do roku 2009 ukončil Soudní dvůr 5477 případů. Počet rozsudků, které byly vydány v roce 2009 (543 – čistý počet, rok 2008 uvádí 592, ale je to hrubý počet) patří k nejvyšším v historii Soudního dvora. A jako nejslabší rok v počtu vydaných rozsudků je rok 2005, kdy bylo vydáno 474 rozsudků (hrubý počet).

Vezmeme-li v potaz délku řízení, rok od roku se číslo zmenšuje. V roce 2009 se číslo v počtu na měsíce snížilo u předběžných otázek na 17,1 měsíců, u přímých žalob také na 17,1 měsíců a u kasačních opravných prostředků na 15,4 měsíců. Dá se říct, že se každý rok počet měsíců snižuje v průměru o 1 až 2 měsíce.

Po shrnutí celé statistiky lze uvést, že Soudní dvůr vykazuje každým rokem zvýšenou produktivitu, stále si zachovává dostatečnou efektivnost. A je třeba uvést trvalou tendenci nárůstu žádostí například o rozhodnutí o předběžných otázkách, které jsou předloženy Soudnímu dvoru.

Důležitým zjištěním byl dále význam demokratického deficitu, který se stále více objevuje ve spojení s Evropskou unií. Předpokladem pro zmírnění tohoto deficitu je tedy zvýšení zájmu občanů o událostech a dění v Evropské unii.

Závěry, které vyplynuly z této práce, mohou být přínosem pro ty, kteří se touto problematikou zabývají, a zajímá je činnost Soudního dvora.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje:

1. CAIRNS, W. *Introduction to European Union Law*. 2. vyd. London: Cavendish Publishing Limited, 2002. 381 s.. ISBN 1-85941-679-9.
2. DUŠEK, J. *Historie a organizace Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice. 2007. 343 s. ISBN 978-80-86708-32-4.
3. KARZEL, D. *Evropský soudní dvůr*. 1. vyd. Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2006. 491 s. ISBN 80-7357-201-X.
4. OUTLÁ, V., HAMERNÍK, P., BAMBAS, J. *Judikatura Evropského soudního dvora*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. 341 s. ISBN 80-86898-49-0.
5. SIMON, D. *Komunitární právní řád*. Přel. Malíř, J., Štěrbová, M. Praha: ASPI, 2005. 818 s. ISBN 80-7357-114-5.
6. TÝŠ, V., KŘEPELKA, F., NOVÁK, D. *Soudnictví v institucionální struktuře Evropské unie*. 1. vyd. Brno : Masarykova universita, 2006. 77 s. ISBN 80-210-3968-X.
7. *Výroční zpráva 2004 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. 208 s. ISBN 92-829-0819-4.
8. *Výroční zpráva 2005 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. 236 s. ISBN 92-829-0809-7.
9. *Výroční zpráva 2006 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. 236 s. ISBN 92-829-0840-2.
10. *Výroční zpráva 2007 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. 243 s. ISBN 978-92-829-0866-2.
11. *Výroční zpráva 2008 - Soudní dvůr Evropských společenství*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2009. 248 s. ISBN 978-92-829-0914-0.
12. *Výroční zpráva 2008 - Evropský veřejný ochránce práv*. Štrasburk: Evropský společenství, 2009. 93 s. ISBN 978-9212-150-1.
13. ZBÍRAL, R. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. Praha: Linde Praha a.s., 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-682-2.

Elektronické zdroje

1. ARADSKÁ, D. *Rozhodnutí Evropského soudního dvora ohledně neúplného provedení směrnice o zaměstnaneckém penzijním pojištění Českou republikou*. [online]. Praha: Epravo, 2010 [cit. 5. dubna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodnuti-evropskeho-soudniho-dvora-ohledne-neuplneho-provedeni-smernice-o-zamestnaneckem-penzijnim-pojisteni-ceskou-republikou-60330.html>>.
2. BŘICHÁČEK, T. *Demokratický deficit EU: mýty a skutečnost*. [online]. *Revuepolitika*, 2006 [cit. 15. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.revuepolitika.cz/clanky/389/demokraticky-deficit-eu-myty-a-skutecnost>>.
3. *Evropská komise* [online]. Praha: Businessinfo, 2010 [cit. 10. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/instituce-eu/evropska-komise/1000723/5574/?fornewsid=5574>>.
4. *Evropský parlament* [online]. Brusel: Evropský parlament, 2010 [cit. 24. února 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?language=C&id=46>>.
5. *Evropský soudní dvůr* [online]. Brusel: Evropská unie, 2006 [cit. 24. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=QD6905965>.
6. *Evropský soudní dvůr* [online]. 2006 [cit. 24. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropský_soudní_dvůr#P.C5.99edsedov.C3.A9_Soudn.C3.ADho_dvora>.
7. *Evropský soudní dvůr* [online]. 2010 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropský_soudní_dvůr>.
8. *Evropský soudní dvůr* [online]. Praha: Euractiv, 2004 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-soudn-dvr>>.
9. *Evropský soudní dvůr* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/>.

10. *Evropský soudní dvůr* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10739/?portal=j_55&printView=true>.
11. *Evropský účetní dvůr, kontrola financí EU* [online]. Brusel: Evropská unie, 2005 [cit. 20. března 2010]. Dostupné z WWW: <<http://bookshop.europa.eu/eubookshop/publicationDetails.action?pubuid=426005&offset=3>>.
12. *Evropský účetní dvůr* [online]. Brusel: Evropská unie, 2010 [cit. 20. března 2010]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/institutions/inst/auditors/index_cs.htm>.
13. MACEK, J., KLUČINA, P. *Jiří z Poděbrad*. [online]. Praha: Libri, 1994 [cit. 4. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <<http://www.libri.cz/databaze/kdo18/search.php?zp=3&name=JI%D8%CD+Z+POD%CCBRA>>.
14. *Možnosti uplatnění v orgánech a institucích Evropské unie* [online]. Brusel: Evropský úřad pro výběr personálu, 2004 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné z WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=OC6304004&CatalogCategoryID=q8IKABstkn4AAAEj94cY4e5K>.
15. PASSER, J. M. *Soudní dvůr Evropských společenství* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v České republice, 2003 [cit. 15. dubna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.evropska-unie.cz/download/cz/Odkazovane/Passer_ESD.pdf>.
16. PEHE, J. *Trpí Evropská Unie demokratickým deficitem?* [online]. 2001 [cit. 25. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.pehe.cz/clanky/2001/trpi-evropska-unie-demokraticky-deficitem>>.
17. POMAHAČ, R. *Veřejná správa - Evropské instituce, Evropský soudní dvůr*. [online]. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2008 [cit. 20. února 2010]. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2002/0020/lexikon.html>>.
18. *Rada Evropské unie* [online]. Brusel: Evropské unie, 2008 [cit. 24. února 2010]. Dostupný na WWW: <http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/cs_CZ/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=QC8108352>.

19. *Rada Evropské unie* [online]. Brusel: Evropské unie, 2010 [cit. 1. března 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=242&lang=CS>>.
20. *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7026/>.
21. *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/>.
22. *Soudní dvůr Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 6. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7033/>.
23. ŠLOSARČÍK, I. *Postavení neprivilegovaných subjektů v žalobě na neplatnost před soudy Evropské unie - současný stav, trendy a implikace pro Českou republiku - část I.* [online]. Praha: Epravo, 2004 [cit. 4. dubna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-neprivilegovanych-subjektu-v-zalobe-na-neplatnost-pred-soudy-evropske-unie-soucasny-stav-trendy-a-implikace-pro-ceskou-republiku-cast-i-26023.html?mail>>.
24. *Tisková zpráva k nálezů ÚS ve věci Lisabonské smlouvy.* [online]. Brno: Ústavní soud České republiky, 2009 [cit. 30. března 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.concourt.cz/clanek/2145>>.
25. *Tribunál* [online]. Praha: Vláda České republiky, 2005 [cit. 14. dubna 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/102/sekce/soud-prvniho-stupne/>>.
26. *Úřední věstník Evropské unie* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2008 [cit. 12. února 2010]. Dostupný z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf>.
27. *Výroční zpráva 2009 – Soudní dvůr Evropských společenství.* [online]. Lucemburk: Evropský soudní dvůr, 2010 [cit. 26. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/>.
28. ZEMÁNEK, J. *Evropský soudní dvůr* [online]. Praha: Euractiv, 2004 [cit. 30. ledna 2010]. Dostupný na WWW: <<http://www.euractiv.cz/evropske-pravo/analyza/evropsk-soudn-dvr>>.

ABSTRAKT

RAČÁKOVÁ, S. *Evropský soudní dvůr v rámci institucí Evropské unie: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2010. 57 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Jiří Dušek.

Klíčová slova: Soudní dvůr, Tribunál, judikatura, Evropská unie, Evropský parlament, Rada EU

Cílem bakalářské práce je posouzení vyřešených případů Soudního dvora, které se analyzují od roku 2000 až do roku 2009. V prvních kapitolách je charakterizován Soudní dvůr, je zde popsána jeho historie, současnost, fungování a organizace. V dalších kapitolách se práce věnuje ostatním soudům Soudního dvora, které jsou Tribunál a Soud pro veřejnou službu, v této kapitole jsou vytvořené statistiky za jednotlivé roky činnosti těchto dvou soudů. Významnou kapitolou je popsání činnosti Soudního dvora, je zde vytvořena statistika doposud vyřešených případů, srovnání s jednotlivými roky. V posledních kapitolách zkoumá pracovníky Soudního dvora, instituce Evropské unie a jaký mají vztah k Soudnímu dvoru a v poslední kapitole je popsán demokratický deficit ve vztahu k Soudnímu dvoru.

ABSTRACT

RAČÁKOVÁ, S. *The European Court of Justice within the framework of the European Union and its institutions*: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2010. 57 s. Supervisor: Ing. Jiří Dušek.

The key words: The Court of Justice, Tribunal, Judicature, The European Union, The European Parliament, The Council of the European Union

The goal of this Bachelor thesis is the knowledge of solved cases of the Court of Justice which were analyzing from 2000 to 2009. In the first chapters you can find characteristics of the Court of Justice with its history, the present, function, and the organization. In other chapters the thesis is focused on the Tribunal and the Court of Public Service which are the second-rate courts of the Court of Justice; their yearly function is presented in the statistics which are also covered in this particular chapter. Furthermore, the function of the Court of Justice is one of the most significant chapters; there are statistics of solved cases and the comparison of particular years. The last chapters are oriented on the workers of the Court of Justice and the institutions of the European Union in terms of relations to the Court of Justice. In addition, the final chapter describes Democratic deficit regarding to the Court of Justice.